

Obzornik

glasilo delovne organizacije

O dohodku in osebnih dohodkih

OB POBUDI O USKLADITVI OSEBNIH DOHODKOV Z RESOLUCIJO

V resoluciji o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990 v letu 1986 je med drugim opredeljeno, da bodo sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah lahko rastle skladno z rastjo doseženega dohodka in skladno z drugimi kakovostnimi dosežki.

Doseženi rezultati v gospodarstvu Slovenije po periodičnem obračunu za prvo letošnje trimesečje pa so pokazali, da omejene resolucijske usmeritve ne uresničujemo (indeks rasti dohodka 187, osebnih dohodkov pa 227), zato sta republiški izvršni svet in odbor za spremljanje izvajanja resolucije za leto 1986 za razporejanje dohodka, sprožila akcijo o uskladitvi razporejanja dohodka z doseženimi rezultati.

Na tej osnovi je bil tudi v občini Cerknica razgovor predstavnikov občinske skupščine in njenega izvršnega sveta, sindikata ter družbenega pravobranilca samoupravljanja s poslovnimi organi organizacij združenega dela in predsedniki osnovnih organizacij sindikata. Po tem sestanku je dal občinski izvršni svet delavskemu svetu Bresta pismeno pobudo za uskladitev

osebnih dohodkov z resolucijskimi usmeritvami.

Resolucija torej določa, da smejo osebni dohodki naraščati v skladu z rastjo dohodka. Pri tem moramo povedati, da smo istočasno skupaj z republiškim sindikatom vodili akcijo o sprejemanju panožnih sporazumov, ki so izvedbeni akti resolucije. Iz podanih stališč ugotavljamo, da naš panožni sporazum opredeljuje več različnih elementov za razporejanje dohodka in osebnih dohodkov — na primer merilo vključevanje izvoza. Zdaj vidimo, da je sprejeti panožni sporazum brez praktične uporabne vrednosti.

Na podlagi usmeritev resolucije je naš občinski izvršni svet ugotovil, da je skupni kazalec uspešnosti, izračunan po metodologiji za spremljanje uresničevanja določil resolucije, za Brest 0,56. To pomeni, da so

Brestovi rezultati v prvem letošnjem četrtletju slabši od preteklega leta in slabši od povprečja primerjalne podskupine (pohištvene proizvodnje).

Te ugotovitve so sicer točne, vendar moramo pri tem vedeti naslednje:

— Brest je največji proizvajalec pohištva v Sloveniji in je zato v najtežjem položaju glede na sedanje izrazito neugodne pogoje gospodarjenja.

— V izgubi sta celo dve doslej izrazito poslovno-dohodkovno učinkoviti temeljni organizaciji (Zagalnica in Masiva).

— Skratka, izredno so se poslabšali pogoji gospodarjenja za lesno predelovalno in še zlasti za pohištveno industrijo. Pri tem velja opozoriti na podatek, da je lesna industrija udeležena v gospodarstvu Slovenije s 4 odstotki, v izvozu na konvertibilno področje pa kar z 8 odstotki in da so izgube v lesni industriji Slovenije že po prvem četrtletju letošnjega leta višje od izgub v letu 1985.

Najbolj zgovoren je podatek, da smo tako v prvem letošnjem četrtletju tako kot v lanskem izvozili za okrog 3 milijone dolarjev izdelkov in da smo za

Skrajni čas je, da povemo, da zvezno državo ravno v imenu federativne ureditve naše skupnosti nadvse potrebujemo — seveda tako, z jasno določenimi pooblastili, pa tudi odgovornostmi, državo, ki bo pod nenehnim demokratičnim nadzorom celotne jugoslovanske javnosti. Brez dobro organizirane in učinkovite zvezne države z natančno določenimi pristojnostmi, pa tudi sredstvi, ki so za njihovo izvajanje nujna, ne bo enakega odnosa do vseh regij in vseh narodov in narodnosti.

Mihail Švabić na 10. kongresu
ZZB NOV Jugoslavije

ta izvoz iztržili letos samo 9 odstotkov več celotnega prihodka od izvoza kot v lanskem obdobju lani (računamo v dinarjih). Pri tem moramo vedeti, da so cene vhodnih materialov lani še naraščale v skladu z rastjo tujih valut, letos pa naraščajo neodvisno (hitreje) od gibanja tečaja.

Po drugi strani ugotavljamo, da smo v resoluciji načrtovali skladno rast cen z rastjo konvertibilnih valut. To pomeni, da del resolucije spoštujemo (na področju gibanja osebnih dohodkov), dela resolucije pa ne spoštujemo (na področju gibanja stroškov). Očitno je devizni (Konec na 2. strani)

Program AKA — boljši časi za izvoz?

Ali se našemu izvozu v Združene države Amerike, Kanado in Avstralijo obetajo boljši časi? Nekateri ste prav gotovo že slišali, da zvezna gospodarska zbornica pripravlja za izvoz v Združene države Amerike, Kanado in Avstralijo poseben program, znan z imenom AKA.

Na osnovi tega programa naj bi povečali jugoslovanski izvoz pohištva v te dežele s 185 milijonov dolarjev v letu 1986 na 390 milijonov dolarjev v letu 1990. Predvideva tudi skladnejši razvoj proizvodnje pohištva in večjo delitev dela, večjo izrabo proizvodnih zmogljivosti, produktivnejše zaposlovanje, boljšo organizacijo transporta in učinkovitejše skupno nastopanje na teh tržiščih.

Da bi uresničili zastavljene cilje, so zadolženi tako imenovani nosilci programa. To so poslovna skupnost Exportdrvo, SOZD Jugodrvno, SOZD Krivaja, SOZD Šipad, SOZD Uniles in SOZD Slovenijales, v čigar okviru naj bi v tem programu sodeloval tudi BREST.

Ta program daje izvoznikom vrsto ugodnosti. Posameznim delovnim organizacijam v okviru nosilcev programa naj bi bila omogočena dodatna investicijska vlaganja v skupni vrednosti 85 milijard dinarjev. Od tega naj bi šlo 4 odstotke sredstev za razvoj novih proizvodov, 74 odstotkov za rekonstrukcije in posodobitve proizvodnje, 13 odstotkov za novogradnje in 9 odstotkov za distribucijsko mrežo.

Ker je predvideno, da se program v planskih dokumentih države opredeli kot prednostni, naj bi bili udeleženci deležni še drugih ugodnosti; na primer oprostitve carin in drugih da-

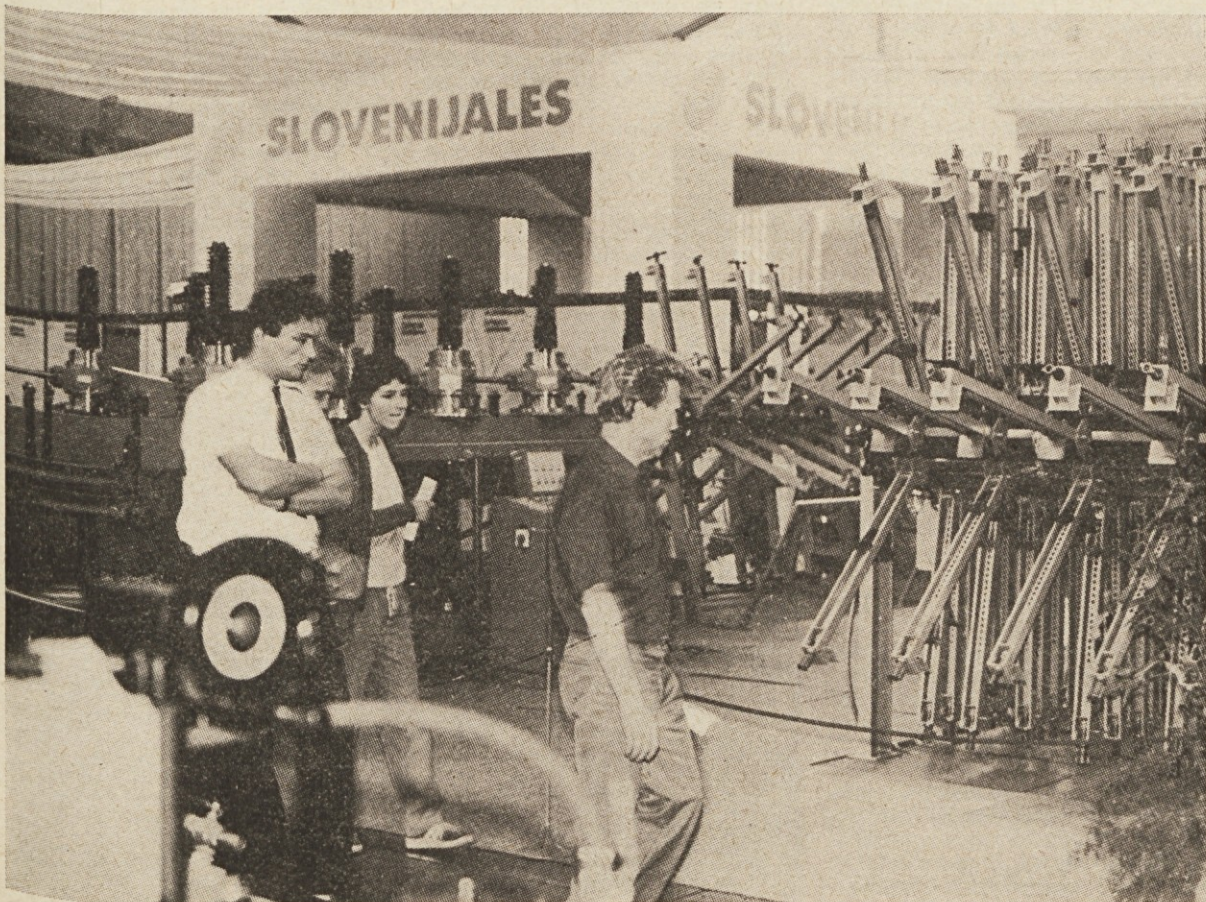
jatev za uvoz opreme obenem s poenostavljenimi uvoznimi postopki. Predvideno je tudi, da se izvoz kreditira po ugodnejši obrestni meri (16 odstotkov, sedaj 60 odstotkov), da se izvoz še dodatno stimulira in sicer izvoz programov iz masivnega lesa z 10 odstotki, ploskovnega pohištva z 20 odstotki in da se naša podjetja v tujini usposobijo z dodatnim kapitalom in kreditiranjem trajnih obratnih sredstev.

To so glavne značilnosti tega programa, ki naj bi ga sprejeli še do konca tega meseca in ki naj bi ublažil težak položaj izvoznikov v te dežele. Za Brest pomeni ta program obveznost, povečati izvoz v te tri države s 3,9 milijona dolarjev v letu 1985 na 8,7 milijona dolarjev v letu 1990. To pomeni povprečno letno stopnjo rasti 17,7 odstotka.

Ugodnosti, ki jih nudi ta program, so takšne, da bi ob primernem gibanju tečaja dinarja nasproti tujim valutam pomenile sprejemljivo osnovo za povečanje izvoza.

Seveda pa moramo počakati, da bo program sprejet, šele potem bomo lahko dejali, da so se pogoji za izvoz v te dežele izboljšali. Obenem pa se bomo morali organizirati tako, da bomo dejansko povečali naš izvoz, kar država na osnovi tega programa od nas pričakuje.

L. Ule

Brestov razstavní prostor na LESMA 86

Ukrepi ne le na papirju

IZPOLNJEVANJE UKREPOV ZA URESNIČEVANJE POSLOVNE POLITIKE IN PLANA ZA LETO 1986

Delavski svet delovne organizacije je sredi aprila obravnaval gospodarski položaj Bresta in med drugim sprejel predlog ukrepov za uresničevanje poslovne politike in plana za leto 1986, v juniju pa je obravnaval informacijo o izvajanju teh nalog. Pri tem gre za različne naloge. Nekatere so kratkoročne oziroma sprotne, nekatere pa so tudi dolgoročne. V ustreznih strokovnih službah temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti so stvar obravnavali in se lotili izpolnjevanja nalog, opredeljenih v teh ukrepih. En del jih je izpolnjenih oziroma jih v okviru sprotne poslovne dogajanja upoštevamo in izvajamo, nekaterih pa smo se glede na daljše roke lotili tako, da bodo izpolnjena v zahtevanih rokih. Pri nekaterih nalogah pa se glede na postavljene roke iz najrazličnejših razlogov kasni, ali pa se z njimi še ni začelo.

PROIZVODNJA

O ukrepih, ki se nanašajo na proizvodnjo, iz temeljnih organizacij poročajo, da jih izpolnjujejo, da so sprejeli tudi dodatne ukrepe in da so vse naloge upoštevali pri pripravi predsanacijskih oziroma sanacijskih programov; te so v tem obdobju delale temeljne organizacije, ki so poslovale z izgubo.

TRZENJE

Na področju trženja je bilo v tem obdobju veliko dejavnosti povezanih z izpolnjevanjem nalog, opredeljenih v ukrepih. Glede na celotne gospodarske razmere in stanje na trgu pa kljub temu gospodarski učinki niso bili vedno ugodni (na primer dohodkovnost izvoznih programov).

Tako je odločanje o lansiranju programov ter o razmerju med domačimi in izvoznimi programi dokaj težavno, čeprav upoštevamo vse usmeritve in naloge iz sprejetih ukrepov. Posebej je treba poudariti, da je pri razreševanju razmer na tem področju sodelovalo tudi vodstvo SOZD Slovenijales.

O izpolnjevanju neposrednih nalog s tega področja na kratko tole:

— Zaloge gotovih izdelkov za domači trg so se v tem obdobju zmanjšale; izvozna služba pa je temeljnim organizacijam posredovala predloge za odprodajo nekaterih izdelkov na domačem trgu.

— Ocena o možnostih, da bi obdržali zunanje trgovinsko poslovanje glede na novo zakonodajo je bila sicer narejena, vendar do končnih rešitev še ni mogoče priti.

— Novo zakonodajo o oblikovanju cen na domačem trgu upoštevamo in sproti ukrepamo. Dohodkovnost izdelkov štiri-najstrednevo spremljamo s kalkulacijami prek računalnika (vendar je pri tem nekaj težav; na primer TOZD Pohištvo še nima vseh sestavnih na računalniku).

— Posebej je pomemben prehod z maloprodajnih na proizvodjalne cene.

— Sredstva za reklamo in propagando se v skladu z ukrepi usmerja na podlagi mesečnih planov.

— Nalogo, da kolikor mogoče uporabljamo prevozne zmogljivosti v lastni transportni službi, sicer izpolnjujemo, vendar transportna služba ugotavlja, da včasih prevozov še vedno ne naročamo pri nas, ampak pri zasebnikih, čeprav so na voljo lastna prevozna sredstva.

— V pripravah je organiziranje močnejše skupine oblikovalcev — arhitektov.

— Naloge s področja oskrbe se sicer izvajajo, vendar bo potrebno v temeljnih organizacijah in obeh nabavnih službah storiti več za kvalitetnejše premike.

— Za spremljanje vezave sredstev v zalogah je napravljen program na podlagi ABC metode, tako da jo lahko spremljamo s pomočjo računalnika, niso pa še določene najmanjše možne zaloge. Pri naročanju repromaterialov in surovin v smislu zaporedne dobave glede na proizvodne roke in da bi zmanjševali vezavo sredstev v zalogah repromaterialov in surovin, je premo storjenega.

— Akcije, s katero bi zmanjšali zaloge nekurantnih materialov, smo se sicer lotili, nimamo pa ocene, ali so že kakšni učinki.

TEHNOLOŠKO PODROČJE

Naloge z razvojno tehnološkega področja so v glavnem izpolnjene, nekatere pa so v teku; to so sprotne naloge v zvezi z nabavo investicijske opreme na osnovi leasing poslov (Iverka in Pohištvo) in dejavnosti v zvezi z dokončanjem naložbe v Masivi.

Ni še izpolnjena, je pa v postopku naloga v zvezi s kadrovsko zasedbo del in nalog za

Ob koncu maja je našo delovno organizacijo obiskal dr. Anton Krašovec, podpredsednik izvršnega odbora gospodarske zbornice Jugoslavije. Na razgovoru z vodilnimi delavci Bresta, predstavniki družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov smo ga seznanili z aktualnimi gospodarskimi razmerami v Brestu in v lesni industriji, posebej tudi z nezavidljivim položajem aktivnih izvoznikov. V tem razgovoru pa nas je dr. Krašovec seznanil s širšo problematiko jugoslovanske gospodarske politike.

področje inovacijske dejavnosti, predvsem zaradi kadrovskih težav.

V postopku je tudi uresničevanje sklepa delavskega sveta o oblikovanju posebnega razvojnega teama, ki naj bi študijsko, neobremenjen z operativnimi nalogami, delal na konceptu razvoja Bresta.

KADROVSKO PODROČJE

Posebej velja opozoriti na naloge v zvezi s pripravo izvedbenih aktov za uveljavitev nedavno sprejetega samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. O pravilniku o normah in normiranju se razprava po temeljnih organizacijah že predolgo vleče. Pri oblikovanju pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in metodologiji za ugotavljanje uspešnosti temeljnih organizacij pa prihaja do nepredvidenih zapletov in ovir predvsem zaradi sedanjih gospodarskih razmer v Brestu in panogi, ko je težko postaviti merila za delitev glede na ustvarjeni dohodek.

Naloge v zvezi z informacijskim sistemom niso izpolnjene deloma zaradi prekratkega roka, deloma zaradi drugih nalog.

V pripravah je izdelava predloga za drugačno oblikovanje delokrogov in s tem za nagrajevanje lesarjev širokega profila ter akcija za njihovo izobraževanje ob delu.

FINANCE

Glede na izredno pereče finančno stanje in likvidnost so na tem področju stalna prizadevanja za sprotno razreševanje teh vprašanj. Pri tem sodelujeta

tudi sestavljena organizacija Slovenijales in banka.

Na finančnem področju potekajo še nekatere dejavnosti: analiza obresti, mesečno določanje vsote možnega angažiranja sredstev v temeljnih organizacijah, način financiranja izvoznih poslov v Združene države Amerike, spremembe v zvezi z načinom popisa sredstev in njihovih virov in druge.

Zaradi obremenjenosti z drugimi sprotnimi nalogami ne teče po programu priprava dolgoročnega in srednjeročnega načrta Bresta, do roka pa tudi ne bo pripravljen predlog o racionalizaciji vseh vrst poročil, dokumentov in informacijskih gradiv.

V službi za avtomatsko obdelavo podatkov se pojavljajo nekatere težave ob obdelavi, ki so povezane z računalnikom, pa tudi z drugimi strokovnimi službami, s katerimi so povezani. Predvsem bo potrebno med njimi razčistiti in jasno razmejiti naloge, pristojnosti in odgovornosti, ki jih imajo do posameznih obdelav na računalniku.

Na podlagi vsega povedanega je mogoče ugotoviti, da je bilo sicer mnogo dejavnosti pri uresničevanju zastavljenih nalog, vendar je bil pristop k njihovu izvajanju večkrat tudi formalističen, s premalo volje in hotenja, da se uredijo vsebinski premiki na vseh področjih poslovanja. Zato je bila na pretekli seji delavskega sveta poudarjena aktualnost sprejetih nalog tudi za naprej, s potrebo po dopolnjevanju glede na aktualne in pereče probleme. Ob tem je treba tudi zaostri odgovornost vseh zadolženih nosilcev za uresničevanje nalog.

J. Frank

O dohodku in osebnih dohodkih

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakona položaj jugoslovanskega gospodarstva spremenil tako, da daje prednost prelivanju dohodka od izvoznikov k uvoznikom.

V Brestu smo na seji delavskega sveta delovne organizacije sprejeli vrsto ukrepov za izpolnjevanje poslovne politike in plana za leto 1986 ter odpravo motenj v poslovanju za prvo letošnje četrtletje (predsanacijski programi). Pri tem pa ugotavljamo, da z ukrepi, ki zadevajo vsa področja poslovanja, ob koncu poslovnega obdobja ne bomo dosegli pozitivnega rezultata.

V zvezi s pogoji gospodarjenja v lesni industriji, kot izrazito izvozno usmerjene dejavnosti, z najslabšimi poslovnimi rezultati in osebnimi dohodki, smo dali pobude za spremembo pogojev

gospodarjenja. V tem času potekajo aktivnosti s strani poslovnega združenja LES in SOZD lesne industrije, prav tako pa potekajo razprave o položaju lesne industrije ter o predlaganih sistemskih rešitvah v izvršnem svetu in skupščini SR Slovenije.

Predlogi lesne industrije se nanašajo zlasti na

— spremembe povečanega tečaja dinarja nasproti konvertibilnim valutam,

— povečanje stimulacij v izvozu, ki so letos oziroma ob koncu leta 1985 dosegle najnižjo stopnjo.

— cenejše kreditiranje izvoza (realno so zadnje čase obresti od kreditov za izvoz in pripravo izvoza naraščale hitreje od rasti splošne obrestne mere).

V skladu s programom aktivnosti za uskladitev razporejanja

dohodka z usmeritvami resolucije za leto 1986 in glede na dopis občinskega izvršnega sveta pa je delavski svet delovne organizacije na svoji pretekli seji obravnaval omenjeno pobudo in obrazložitev s tem v zvezi ter sprejel več sklepov.

V njih je posebej poudarjeno, da je v zvezi z nastalim položajem delavski svet Bresta že sprejel ukrepe za izpolnjevanje poslovne politike in plana za leto 1986 ter usmeritve o stanju in prihodnjem razvoju Bresta, ki jih je prispeval glavni direktor. Delavski svet je tudi sklenil, da se poleg omenjenih gradiv izvršnemu svetu posreduje tudi pripravljeno analizo »Nekatere značilnosti rezultatov poslovanja Bresta v I. četrtletju 1986«, v kateri so opredeljene splošne značilnosti pogojev gospodarjenja in tudi naše subjektivne slabosti, pa tudi izdelane predsanacijske programe za temeljne organizacije, ki so prvo trimesečje zaključile z izgubo. Delavski svet je na tej seji obravnaval tudi predsanacijske programe.

Delavski svet tudi ugotavlja, da so naši osebni dohodki nekoliko pod povprečjem slovenske lesne industrije, občine Cerknica, SOZD Slovenijales in gospodarstva SR Slovenije.

Glede na dosežene rezultate poslovanja in usmeritve resolucije o razporejanju dohodka pa je delavski svet sklenil, da bomo zadržali osebne dohodke v I. polletju 1986 na sedanji ravni. V drugem polletju 1986 pa bomo pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke upoštevali dosežene rezultate in usmeritve sanacijskih programov.

Pakiranje izdelkov (iz TOZD POHIŠTVO)

Iz TOZD POHIŠTVO — transport z ročnim viličarjem

M. Širaj

Posodobitev proizvodnje v Iverki

Letos je preteklo že deset let od tedaj, ko je nova tovarna ivernih plošč v Podskrajniku začela proizvajati na tisoče kubičnih metrov plošč. V tem času smo predelali en milijon kubičnih metrov lesa in 77 milijonov kilogramov lepila ter porabili 57 milijonov kilogramov mazuta in 116 milijonov kilovatnih ur električne energije za izdelavo 720.000 kubičnih metrov ivernih plošč.

Zaradi tolikšne predelave pa pride do obrabe strojne opreme oziroma do iztrošenosti zmogljivosti, tem pa se v takem časovnem razdobju pridruži še tehnološka zastarelost.

Na osnovi ocene o stanju opreme in vplivih posameznih proizvodnih faz na zmogljivosti in kvaliteto proizvodnje je moč trditi o nujnosti obnovitve in posodobitve tehnološkega postrojenja. Najbolj vpliva na kvaliteto in količino v proizvodnji iverk stiskalnica kot najpomembnejši del proizvodnega postopka.

Ugotovljeno je, da omenjeno nihanje izvira iz neravnosti stiskalnih plošč, ki so bile nekajkrat močno razobličene ter iz iztrošenosti sestavnih delov stiskalnice zaradi obrabe in koralizacije naložnih distančnih površin. Deformiranost temeljev pa zahteva celotno obnovitev in demontažo stiskalnice.

Zaradi zahtevnosti in večjega obsega del bo pri pripravah in izvedbi popravil poleg proizvajalca DİEFENBACHERJA iz Zahodne Nemčije, ki bo dela vodil, sodeloval tudi Zavod za raziskavo materiala v Ljubljani, v katerem so analizirali stanje temeljev in konstrukcije stiskalnice. Popravilo stiskalnice bo opravljeno v letošnjem remontu in bo trajalo skoraj dva meseca.

Demontažna in montažna dela bo opravila Hidromontaža iz Maribora, ki je usposobljena za takšna dela in ima potrebne naprave za premikanje težkih bremen. V ladjedelnici 3. MAJ za Reke pa bodo stiskalne plošče zbrusene in izravnane.

Vzporedno s popravilom stiskalnice bomo v tem času montirali tudi novo natresno postajo, ki bo zamenjala sedanjo.

Zamenjava temelji na tehnoloških osnovah ob upoštevanju sedanjega stanja. Dejstvo je, da na sedanji natresni postaji še ni bilo posodobitvenih del razen zamenjave nekaterih strojnih delov zaradi obrabe, kot so verižni in elektromotorni prenosni ležaji, pogonska kolesa in transportni trakovi.

Ugotovljeno je, da je potrebno v celoti zamenjati ohišje skupaj s tehnološkim delom za natresanje in razporeditev iveri. Leto je močno izrabljen in poškodovan zaradi erozije in kislin, ki so prisotne v lepilni mešanici.

Zaradi erozije je potrebno zamenjati tudi vse radialne ventilatorje za vpihovanje zraka. Ker

pa predstavlja to celotno tehnologijo natresanja, je smotno, da se zaradi pomanjkljivosti in zastarelosti sedanje tehnologije te dele posodobi oziroma zamenja z novejšo tehnologijo, ki je združena v novi triglavi natresni postaji proizvajalca Bison.

Ker zahteva popravilo stiskalnice in montaža nove natresne postaje daljši čas, bo treba ta dela združiti, čeprav je poseg s finančnega vidika izredno zahteven.

Kljub obilici dela, ki nas čaka, pa je spodbudno to, da smo končno začeli z obnovo tovarne, saj je teoretično že odpisana, praktično pa ji moramo podaljšati življenjsko dobo. Take kapitalne naložbe namreč ne moremo prestrukturirati.

Sejem Interbimal v Milanu

Na sejmu, ki je bil od 22. do 24. maja letos, smo šli v organizaciji društva inženirjev in tehnikov lesarstva. Za ogled sejma je bil na voljo le dan in pol, kar pa je premalo za natančen ogled. Na tem sejmu so razstavljeni stroji za predelavo in obdelavo lesa. Na območju istega sejemskega prostora pa je bil tudi sejem Sasmil, kjer so bili razstavljeni predvsem repromateriali za lesno industrijo. Tako si lahko ob istem obisku ogledaš oba sejma, seveda, če to dopušča čas.

Na sejmu Interbimal so razstavljali stroje in strojno opremo vsi pomembnejši svetovni proizvajalci tovrstne opreme. Predvsem so razstavljali Italijani, Nemci, Francozi, Španci, Japonci, Tajvanci in drugi. Razstavljal je tudi Jugoslavija, ki sta jo predstavljala Slovenija in Ledinek.

Ta sejem pomeni predvsem predstavitev italijanskih proizvajalcev in strojev ter strojne opreme za lesno industrijo. Italija ima dobro razvito lesno industrijo, tudi proizvodnjo strojev in strojne opreme za lesno industrijo.

Značilno za ta sejem je, da je bilo razstavljenih zelo veliko strojev za manjše obrate in za obrtniške delavnice, kar je vsekakor značilnost italijanske lesne industrije, pa tudi strojne industrije, ki izdeluje opremo za lesarstvo. Poleg strojne opreme je bilo razstavljenega tudi veliko orodja in pripomočkov.

V primerjavi s sejmom Ligna v Hannoveru, ki je prav tako

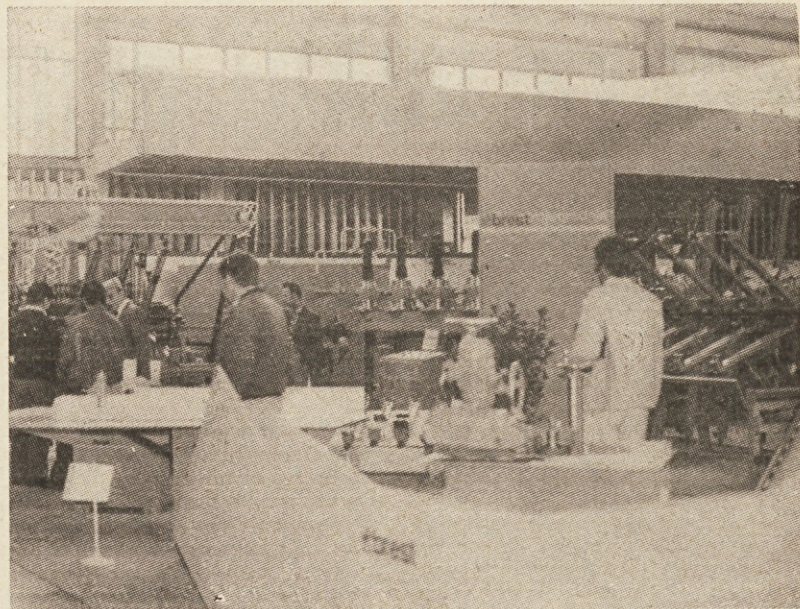
Zaradi zmanjšane porabe ivernih plošč v pohištveni industriji se pojavi višek plošč, tako da se bo lahko uveljavila le ponudba kvalitetnih ivernih plošč z večnamensko uporabo.

Omenjena rekonstrukcija ima prednost pred ostalimi, čeprav so v skupni zahtevi po kvaliteti vsi posegi v celovitem razmerju.

S preusmeritvijo na uporabo mikro folij za oplemenitenje pa ne smemo pozabiti, da je kvaliteta surova iverna plošč osnova za takšno uporabo oziroma osnova za vsa nadaljnja razmišljanja in investiranja.

Z večjimi ali manjšimi popravki sedanjega načrta rekonstrukcije moramo doseči, da bo proizvodnja plošč izdelala mehansko in fizikalno stabilno in kvalitetno iverno ploščo, ki bo primerna za oplemenitenje s sodobnimi tehnološkimi postopki in z novejšimi površinskimi materiali.

Milan Braniselj

Precej zanimanja tudi za Brestove stroje

LESMA 86 in Brest

OB LETOŠNJEM SEJMU LESNO OBDELOVALNIH STROJEV IN NAPRAV

Bienalni sejem lesno obdelovalnih strojev in naprav, ki je letos mimogrede dobil tudi svoje ime LESMA, je že zdavnaj presegel meje povprečnega sejma. Na njem že vrsto let razstavljajo najbolj vidni proizvajalci strojne opreme. Posebno razveseljivo pa je dejstvo, da je na tem sejmu iz leta v leto več domačih proizvajalcev.

Od skromnih začetkov so nekateri proizvajalci že prerasli začetne razvojne težave in se s svojimi proizvodi uspešno prebijajo na domače, pa tudi na tuja tržišča.

Za letošnji sejem na sploh lahko ugotovimo izredno velik napredek pri vseh domačih proizvajalcih. Napredek je opazen v kvalitetnem pogledu, obsegu proizvodnih programov, pa tudi v postopnem uvajanju elektronike in računalništva za krmiljenje posameznih strojev.

Kako v prihodnje?

ISKANJE REŠITEV ZA PROIZVODNJO IN PRODAJO V TOZD POHIŠTVO

Znano je, kako so se z novimi zunanje trgovinskimi predpisi in glede na svetovne tržne vplive (vrednost nafte, dolarja...) v zelo kratkem času bistveno spremenili pogoji za gospodarjenje pri večjih izvoznikih. Omenjeni premiki so povzročili velike spremembe v rezultatih poslovanja. Med takšne izvoznike šteje predvsem tudi naša TOZD Pohištvo.

Z letošnjim planom je temeljna organizacija zasledovala družbeno izredno poudarjeno smer, povečevanje izvoza. Zato je namenila kar okrog 75 odstotkov zmogljivosti za izvozne programe. Le-ti naj bi ji s konvertibilnega področja prinesli okrog 4 milijone dolarjev, medtem ko je bilo lani iztrženih okrog 3 milijone dolarjev. K takšni odločitvi je pripomogla tudi neobetajoča ocena za prodajo na domačem trgu.

Zlasti zaradi že omenjenih dejstev je TOZD Pohištvo zašla v izgubo. Ker izguba narašča tudi po prvem trimesečju, smo morali posvetiti tej temeljni organizaciji — glede na njeno velikost in zapletenost vprašanj — posebno pozornost ob ukrepih, ki smo jih zastavili v okviru celotne delovne organizacije v aprilu letos.

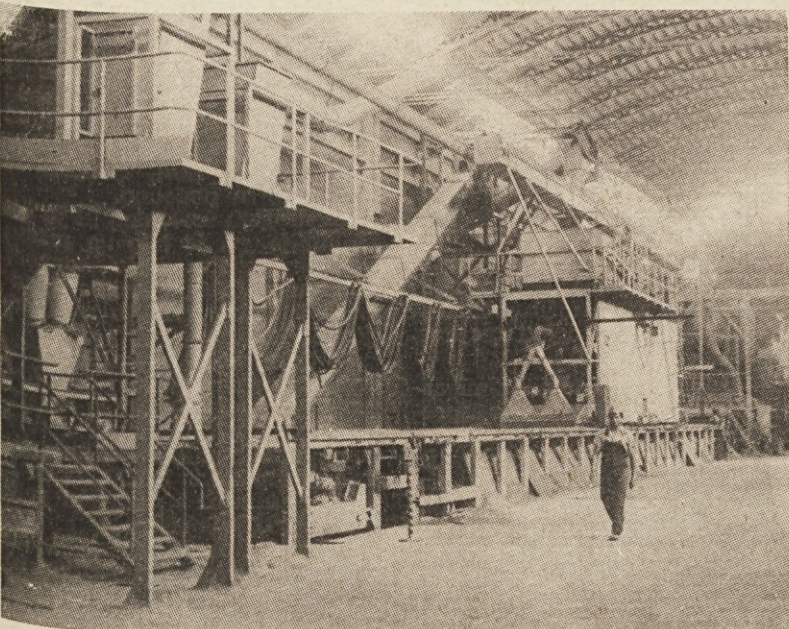
Glede na nastali položaj so v TOZD Pohištvo oblikovali proizvodni program z izločanjem izdelkov z najslabšo dohodkovnostjo. To je sicer dalo ugodnejše učinke. Vendar, če bi nadaljevali z izločanjem programov, kot bi ga zahtevalo dobro gospodarjenje, bi prišli do tega, da bi v temeljni organizaciji ostal del zmogljivosti nezaseden. Pred

Če pogledamo, kakšen je trenutni položaj Bresta v proizvodnji lesno obdelovalnih strojev, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, kar so potrdili ostali proizvajalci in kupci, da je v času od zadnjega sejma pa do danes napravil velik korak naprej. Seveda je za vse nas, ki delamo v strojogradnji, to lepo priznanje in spodbuda za prihodnje še bolj uspešno in kvalitetno delo. Sejem je pokazal, da je pot, ki smo si jo zastavili, pravilna.

Še beseda o predstavitvi strojev in opreme tujih proizvajalcev. Na sejmu so pripeljali samo tisto opremo, ki je ta trenutek pri nas še nismo sposobni narediti. Da je temu tako, nas je v to prisililo predvsem težko finančno stanje.

Naj sklenemo: vsekakor smo z letošnjim Brestovim nastopom na sejmu in z odzivnostjo pri obiskovalcih in kupcih lahko zadovoljni.

B. Mlakar

Natresna postaja v Iverki naj bi v kratkem doživela novo mladost

J. Majerle, A. Kogej

Znova nekaj primerjav

SLOVENSKO LESARSTVO V PRVEM LETOŠNJEM ČETRTLETJU

Slovenska lesna industrija je v izredno težkem položaju, stanje pa se še vedno slabša. V prvem letošnjem četrtletju beležimo velik realen padec celotnega prihodka. Nominalno je rasel celotni prihodek počasneje kot v gospodarstvu, zelo hitro pa so naraščala porabljenega sredstva. Posledica tega je zelo velik realen padec dohodka, čistega dohodka in s tem tudi večanje izgub. Izplačani osebni dohodki so rasti počasneje kot v gospodarstvu, vendar hitreje kot dohodek in akumulacija.

Podobno stanje kot v lesni industriji je tudi v Brestu. Za primerjavo smo izbrali nekatere sorodne organizacije oziroma tiste delovne organizacije, ki so z Brestom v tesnejši povezavi. Kljub temu pa ne moremo govoriti o popolni primerljivosti med temi delovnimi organizacijami, saj sta njihova organiziranost in notranja sestava različni. Različno je število temeljnih organizacij v sestavi delovne organizacije, temeljne organizacije pa opravljajo tudi različno dejavnost. Strukturni delež posameznih dejavnosti v okviru delovnih organizacij in uspešnost posameznih temeljnih organizacij v veliki meri vplivajo na uspešnost celotne delovne organizacije.

Za primerjavo Bresta z drugimi delovnimi organizacijami smo vzeli nekatere kazalce, ki so prikazani v tabeli.

Osnovni kazalec družbene produktivnosti — dohodek na delavca je kar za 55 odstotkov pod povprečno doseženim dohodkom na delavca v slovenski lesni industriji. Na tako nizko dosežen dohodek vplivajo dosežen celotni prihodek, pa tudi porabljenega sredstva. Velik vpliv ima na celotni prihodek dosežen izvoz, saj predstavlja 17 odstotkov celotnega prihodka. Za izvoz pa vemo, da ne prinaša akumulacije predvsem zaradi neustreznega tečaja dinarja, ker je rast vrednosti dolarja veliko nižja od rasti inflacije. Tudi devizna zakonodaja ne vpliva kaj dosti stimulatивно na vrednost izvoza.

V porabljenih sredstvih predstavlja velik delež porabljen izdelavni material, kateremu cene skokovito naraščajo. Zelo velik strošek predstavljajo obresti od kreditov za obratna sredstva, saj je njihov delež v celotnem prihodu porasel od 16 odstotkov v prvem četrtletju lani na 19 odstotkov v enakem obdobju letošnjega leta. Od izbranih delovnih organizacij imata večji dohodek na delavca od povprečja lesne industrije le KLI Logatec in Lesonit Ilirska Bistrica.

Pri tej oceni pa moramo vedeti, da je dohodek na delavca v veliki meri odvisen od tehnične opremljenosti posameznih temeljnih organizacij.

Še slabše razmerje med Brestom in povprečjem slovenske lesne industrije nam kaže čisti dohodek na delavca, kar pomeni, da je ostalo za razporeditev v okviru delovne organizacije zelo malo sredstev. To nam ka-

že tudi podatek o akumulaciji, ki ga vidimo v tabeli.

S tem v zvezi lahko obravnava tudi kazalec — izguba na delavca, ki v vseh delovnih organizacijah narašča. Močno se je povečala izguba na delavca na Brestu tako v primerjavi z enakim obdobjem lani kot tudi glede na vse leto 1985. Višina izgube na delavca v Brestu je skoraj dvakrat večja od povprečja lesne industrije v Sloveniji.

Kazalec rentabilnosti — dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi — nam kaže slabe rezultate. Pove nam, da smo na Brestu dosegli skoraj polovico manj dohodka na enoto vloženih sredstev kot v povprečju slovenske lesne industrije. Ta kazalec je tudi slabši kot v enakem obdobju preteklega leta.

Tudi kazalec ekonomičnosti — celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi — je v Brestu med najnižjimi od obravnavanih delovnih organizacij in je za 12,2 odstotka slabši od povprečja slovenske lesne industrije. Slabši je tudi od enakega obdobja v preteklem letu.

Pravnik odgovarja

VPRAŠANJE: Ali se dodatki osebnega dohodka za delo prek polnega delovnega časa — kot posebnim delovnim pogojem — štejejo v pokojninsko osnovo ali ne?

ODGOVOR:

Po sedaj veljavnem statutu skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja se v pokojninsko osnovo všteta le tisti osebni dohodek, ki ga je delavec-zavarovanec dobil za delo v času, ko je bil po zakonu dolžan delati dalj kot polni delovni čas, če se takšno delo šteje kot poseben delovni pogoj.

Pri tem je mišljen le tisti osebni dohodek, ki je bil delavcu izplačan po določilih samoupravnih splošnih aktov o delitvi sredstev za osebne dohodke v skladu z 81. oziroma 82. členom zakona o delovnih razmerjih. Osebni dohodek za delo prek polnega delovnega časa se prišteje k rednemu osebnemu dohodku in to neposredno vpliva na višji osebni dohodek in

Na to vplivajo visoke cene repromaterialov, visoke obrestne mere, obenem pa nizka vrednost izvoza, na katerega močno vplivajo nizka rast vrednosti dolarja, pa tudi ukinjene stimulacije. Kot je bilo že omenjeno, pa ima izvoz velik delež v celotnem prihodu.

Osebni dohodki in skupna poraba na delavca, pa tudi povprečni neto osebni dohodki na delavca so nižji od povprečja lesne industrije. Povprečni osebni dohodki so višji od povprečja slovenske lesne industrije v delovnih organizacijah Meblo in Savinja, vse ostale prikazane delovne organizacije pa imajo nižje osebne dohodke kot je povprečje v lesni industriji. Ugotavljamo pa, da je lesna industrija z osebnimi dohodki pod povprečjem gospodarstva Slovenije, saj je čisti osebni dohodek na delavca v gospodarstvu 80.393 din, v lesni industriji pa le 71.779.

Ob tej analizi ugotavljamo, da smo v slovenski lesni industriji in hkrati tudi na Brestu dosegli slabe rezultate. Naj še enkrat poudarimo, da na slabe rezultate v največji meri vplivajo tako visoke cene repromaterialov, visoke obrestne in predvsem usmerjenost v izvoz.

Kljub temu, da je trimesečno obdobje kratko za ugotavljanje posameznih gospodarskih gibanj, pa nam vseeno kaže izredno poslabšane pogoje gospodarjenja v primerjavi s pogoji pred letom dni in prej.

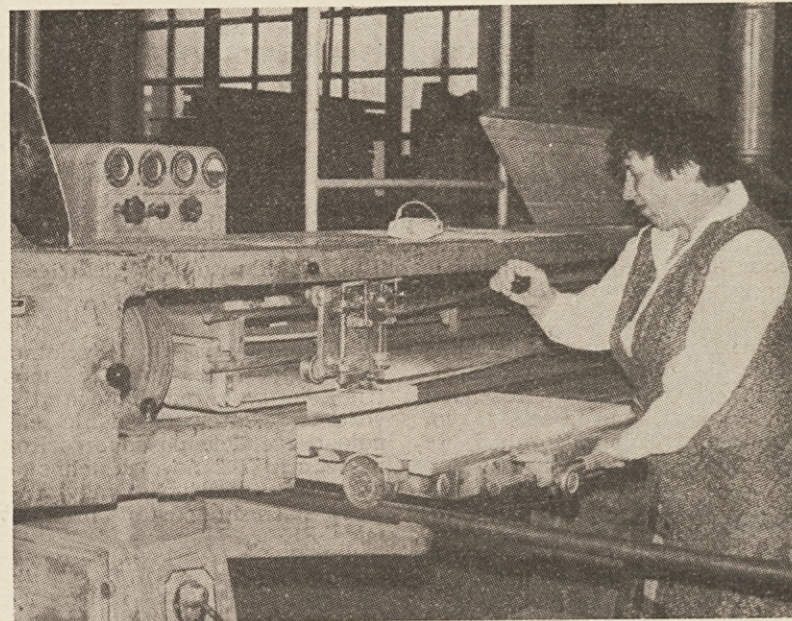
D. Mišič

s tem tudi na višjo pokojninsko osnovo.

Pred navedeno spremembo se je skupno doseženi osebni dohodek za delo v polnem delovnem času in za delo prek polnega delovnega časa preračunaval na znesek, ki je ustrezal osebnemu dohodku za polni delovni čas. Tako izračunani povprečni osebni dohodek pa se je nato upošteval pri izračunu pokojninske osnove.

Delavci, ki so se upokojili že pred uveljavitvijo spremembe pri načinu izračuna pokojninske osnove, bodo lahko uveljavili to novost, če jim je že bil pri izračunu pokojninske osnove upoštevan osebni dohodek za delo prek polnega delovnega časa in osebni dohodek za takšno delo preračunan na polni delovni čas in tisti delavci, ki jim osebni dohodek za takšno delo ni bil upoštevan, ker bi bilo to sicer neugodno za pokojninsko osnovo, saj je bilo delo v času prek polnega delovnega časa nižje vrednoteno kot v rednem delovnem času.

A. Perčič

Delo pri brušenju lakiranih površin

Sindikati o Brestu

Zaradi izredno težkega gospodarskega položaja smo se na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta dogovorili, da skupaj z izvršnim odborom konference sindikata Bresta pripravimo skupno sejo, na kateri bi se predsedstvo občinskega sindikalnega sveta seznanilo s pogoji gospodarjenja na Brestu in v slovenski lesni panogi nasploh. Na tem sestanku so bili prisotni tudi predsednik medobčinskega sveta ZSS in vodilni delavci Bresta.

Položaj slovenske lesne industrije je zelo slab, saj se je, čeprav ena izmed najuspešnejših izvoznih, naenkrat znašla v velikih izgubah. Med izgubarje so prišle tudi ostale take delovne organizacije, ki so do sedaj uspešno gospodarile in imajo sodobno in zahtevno tehnologijo. To le potrjuje ugotovitev, da tako naglo zaostrenem položaju botrujejo spremembe v deviznem sistemu tečajna gibanja, ukinitvev deviznih stimulacij, ostre konkurenčne razmere na tržišču in ne nazadnje tudi naše notranje slabosti.

Zaskrbljujoče na Brestu je, da izguba narašča. Zaradi takega stanja so morale temeljne organizacije v izgubi izdelati predstanicijske ukrepe, s katerimi bi omilili zunanje vplive in obenem izkoristili notranje rezerve. V sami delovni organizaciji smo sprejeli ukrepe, ki lahko bistveno izboljšajo položaj Bresta:

— Zaloge repromaterialov moramo zmanjšati na minimum — za 14-dnevno sprotno proizvodnjo.

— Dokompletirati moramo končne izdelke in jih v čim krajšem času dostaviti kupcu.

— Povečati je treba odgovornost delavcev, ki delajo na teh področjih ter vodilnih delavcev za izvajanje teh ukrepov.

— S SOZD Slovenijales, Ljubljansko banko in drugimi lesarskimi delovnimi organizacijami se moramo dogovoriti, da bi širši javnosti in tudi republiški skupščini oziroma njenemu izvršnemu svetu objektivno predstavili problematiko lesarstva. Vsa lesna industrija opozarja na nujnost nekaterih zakonskih sprememb.

— Nujno je, da v prihodnje izvoz še povečamo in presežemo dvojni pristop k tej problematiki. Na eni strani nam očitajo, da je v lesni industriji marsikaj narobe, lesarji pa pravimo, da je tako zaradi slabih pogojev gospodarjenja v naši družbi.

— Sanacijo lesne industrije vidimo v boljšem oblikovanju izdelkov in v manjših obratih, ki bodo sposobni delati majhne serije.

— Odnose med temeljnimi organizacijami je potrebno spremeniti. Ti so včasih dobro zastavljeni, vendar v bistvu pa le vsaka zase najprej išče samo sebe, šele nato vidi interes delovne organizacije kot celote. Ti odnosi se nanašajo predvsem na kooperacijske posle. Sindikat zahteva, da se naredijo ocene in da se posreduje jasen odgovor, zakaj so takšne razlike med cenami znotraj delovne organi-

zacije in zunanjih dobaviteljev.

— Stalno aktualno vprašanje so osebni dohodki. Sindikat si prizadeva, da v trenutnem položaju ostanejo na ravni sedanjih. Vemo, da niso veliki, na račun inflacije prej majhni.

Vsi si moramo prizadevati, da pridemo do takih programov in poslov, ki bodo dohodkovni in bodo nudili pogoje za boljše osebne dohodke. Vendar pa nas na tem področju čaka veliko dela. Izvršni svet občine je dobil podatke o gibanju dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Ugotavljajo kršitelje, proti katerim bosta ukrepala gospodarska zbornica in družbeni pravobranilec samoupravljanja. Moramo pa vedeti, da panoični sporazumi niso usklajeni z resolucijo o razporejanju dohodka, ki jo predlaga izvršni svet. Škoda, da smo tri leta delali na panoičnem sporazumu, ki pa nam sedaj ne služi.

Gospodarski položaj Bresta je resen. Zavedati se moramo, da je celotno jugoslovansko gospodarstvo v hudih težavah, zato ne moremo računati na solidarnostno pomoč. Naša moč je v boljšem odnosu do dela, v skupnem strpnem dialogu in v reševanju vseh zastavljenih nalog.

J. Kvaternik

Kako v prihodnje?

(Nadaljevanje na 3. strani)

programov in njihovo dohodkovnost. Ugotovitve niso bile nič kaj spodbudne, ker je rast vhodnih cen (stroškov) precej višja od rasti cen oziroma vrednosti konvertibilnih deviz. Poleg tega je bilo nerešenih precej vprašanj; na primer: kaj bodo prinesli novi sistemski ukrepi, ali bo sprejet predlog skupnega programa za ZDA, Kanado in Avstralijo in podobno.

Na drugem sestanku, ki je bil 13. junija, pa je bilo na rešetu domače tržišče. Dohodkovnost programov je tu nekoliko ugodnejša s stalno pretnjo nezanesljivosti količin.

Po dokaj dolgi in vsebinsko izčrpani obravnavi je bilo dogovorjenih več nalog oziroma smeri, ki jih bomo zasledovali v drugem polletju v Brestu, pa tudi v Trgovini in v SOZD Slovenijales — v zvezi s poslovno politiko v TOZD Pohoštvo.

Dejanske okoliščine pa bodo pokazale, katere usmeritve so ustrezne in katere bomo morali spet popravljeni. Takšno je žal sedanje poslovno življenje lesarjev.

Z. Zabukovec

OSNOVNI KAZALCI GOSPODARJENJA

DELOVNA ORGANIZACIJA	Doh. na delavca		Čisti doh. na delavca		OD in sk. poraba na delavca		Povp. mes. neto OD na delavca		Akum. v pr. s. povp. up. posil. sred.		Izguba na delavca	Del. izv. v cel. prih.		CP v prim. s. por. sred.
	v din	%	v din	%	v din	%	din	%	din	%				
BREST	178.530	3.2	101.165	306.994	70.811	0.1	7.806	355.024	17.4	106.4				
MEBLO	153.107	2.3	105.802	294.080	74.965	—	1.489	540.509	19.4	99.7				
MARLES	179.456	4.9	102.778	273.714	65.962	—	—	207.781	13.0	116.1				
ALPLES	165.698	3.2	61.686	292.332	65.152	—	—	269.661	15.5	110.7				
SAVINJA	277.848	5.0	177.074	305.282	72.024	1.5	85.629	476.364	22.6	107.1				
LESONIT	555.976	6.2	252.559	287.854	65.964	0.2	17.872	77.997	25.7	117.3				
JAVOR	285.421	5.3	207.230	302.051	69.497	1.2	65.991	254.094	26.3	113.9				
LESNA	143.525	2.3	71.609	278.414	66.541	—	1.361	366.573	9.5	102.4				
KLI	716.546	8.5	484.933	326.001	70.574	2.7	226.894	69.900	37.1	147.8				
Povpreč. slov. les. indust.	395.530	6.2	263.499	313.459	71.779	0.9	60.062	182.948	21.1	121.2				

Borci smo še prisotni

OB DNEVU BORCA — RAZGOVOR Z NOVIM PREDSEDNIKOM OBCINSKEGA ODBORA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV ALOJZEM ULETOM

Nedavno se je končal zvezni kongres naše borčevske organizacije, v teh dneh pa bomo po vsej domovini proslavljali dan borca in ob tej priložnosti obujali naše revolucioarne tradicije. Ob tej priložnosti pa smo želeli v pričujočem razgovoru prikazati predvsem sedanjo družbeno vlogo borcev.

Tako nekako so bila oblikovana tudi vprašanja našemu sogovorniku, ki se je prijavnno odzval vabilu na razgovor.

Alojz Ule se je rodil 1914. leta. Ze zgodaj se je vključil v napredna predvojna gibanja in postal tajnik društva kmečkih fantov in deklet. Od 1940. leta je bil član SKOJ, maja 1941 pa je bil sprejet v komunistično partijo. Bil je sekretar cerkniške osnovne organizacije, zatem član okrožnega komiteja za Notranjsko, pa sekretar okrožnega komiteja za Cerknico. Leta 1942 so ga aretirali in internirali v Gonars. Po vojni je opravljal pomembne družbeno politične funkcije.

Naša občina je ena od zibelk partizanstva in jeder upora — sedem narodnih herojev s tega območja (živ je le še Janko Rudolf), 1190 mrtvih in 776 pogrešanih, 400 invalidov, 2276 ljudi v internacijah in zaporih okupatorjev in domačih izdajalcev, 879 popolnoma in 846 delno uničenih domov, 1400 uničenih gospodarskih poslopij.

Suhe številke, podatki, za katerimi pa se skriva nešteto človeških tragedij, trpljenja in žrtev, pa tudi vere v lepše življenje.

Sedaj šteje organizacija ZZB NOV v naši občini 1254 članov, od katerih je 75 vojnih invalidov. Zaposlenih jih je še 83 ali 6,6 odstotka.

— Nedavno se je končal zvezni kongres organizacije zveze združenj borcev. Katera so poglobitna sporočila kongresa?

Poleg zveznega kongresa je za nami tudi 7. volilna skupščina ZZB NOV Slovenije. Oba sestanka borcev nista pomembna le zanje, pač pa za vso našo samoupravno socialistično skupnost in njen prihodnji razvoj.

O poglobitnih sporočilih kongresa in volilne skupščine je bilo že dovolj povedanega in napisanega v naših sredstvih obveščanja. Najbolj poglobitno je to, da dokazujemo, kako smo borci še vedno živo prisotni v naši družbi, živo spremljamo vse, kar se v njej dogaja in slabega dogaja. Pohvalimo tisto, kar je dobro, odkrito pa govorimo tudi o vseh negativnih pojavih, ki jih v zadnjem času ni malo.

Borčevske organizacije in tako tudi borci v celoti niso še odrinjeni na stranski tir in tudi še ne bodo, čeprav bi si nekateri v naši družbi morda prav to želeli. Oba borčevska sestanka sta to dokazala, posamezni borci pa to dokazujejo vsak dan v družbenem življenju.

— Stališča in zaključki kongresa pomenijo tudi kažipot prihodnjemu delu borčevske organizacije. Kako se jim boste odzvali borci v naši občini?

Nedvomno zaključki kongresa ne morejo iti mimo naše borčevske organizacije. Pomenijo predvsem kažipot za naše delo in spodbudo za še večjo

družbenih službah: zdravstvo ima 6 milijard primanjkljaja, težave so v šolstvu in v drugih dejavnostih.

Najbolj pa so seveda zaskrb-ljujoče razmere v Brestu, ki predstavlja polovico vseh zaposlenih v občini. Upamo, da bo Brest našel v sebi toliko moči, predvsem pa znanja in poguma, seveda z moralno in strokovno pomočjo vse občinske srenje, da se bo v doglednem času izkopal iz težav.

Zavedati pa se moramo, da težave v Brestu niso in ne morejo biti samo težave Bresta, pač pa zadevajo vse gospodarsko in družbeno politično življenje naše občine. V tem smislu je treba težave reševati.

— Kako je rešen socialni položaj borcev v naši občini?

Lahko rečem, da je socialni položaj borcev v naši občini kolikor toliko ugoden. Sicer se še občasno najdejo posamezni kritični primeri, ki pa jih sproti razrešujemo. Bolj pereč je zdravstveni položaj naših borcev, še toliko bolj, če vemo, da je povprečna starost borcev 70 let. To smo poskušali reševati s posebnim dispanzerjem za borce v našem zdravstvenem domu, ki pa se spričo objektivnih težav — večkratna odsotnost zdravnika — ni najbolje obnesel. To bo še ena od naših prednostnih nalog, da bi se stvari izboljšale.

— Kakšna so vaša prizadevanja za ohranjanje revolucionarnih tradicij in tradicij NOB?

Ena izmed pomembnih in stalnih nalog borčevske organizacije je ohranjanje in razvijanje izročil NOB in socialistične revolucije.

Že do sedaj smo se borci in naša organizacija kot celota trudili, predvsem med mladino, da bi tiste etične vrednote, kot so tovarištvo, poštenje, odgovornost, humanizem in revolucionarna zagnanost, spodbujali v mladem rodu. Zato smo nastopali z govornimi besedami povsod tam, kjer je bila zbrana mladina — na pohodih mladine po poteh domicilno vojaških enot, na sprejemih pionirjev v mladinsko organizacijo, pri sprejemu štafet, s predavanji otrokom v osnovnih šolah in drugod.

Takšno delovanje bomo razvijali še naprej in mu posvetili vso pozornost.

Aktivno sodelujemo tudi s svetom muzeja ljudske revolucije za Notranjsko v Ložu in s kulturno skupnostjo, da bi delovanje muzeja zaživelo in se vsebinsko bogatilo, da bi bila naša revolucionarna preteklost ter povojna socialistična izgradnja predstavljena dostojno, obenem pa muzejska zbirka odprta tudi za študijske namene.

Notranjski listi so izredno pomembna publikacija trajne vrednosti, ki v zgodovinsko preverjeni in dokumentirani besedi predstavlja našo revolucionarno preteklost. Že dosedaj smo borci in aktivisti precej prispevali k obogatitvi te publikacije. Tudi za prihodnje si želimo še več takega sodelovanja, ki naj v živem pričevanju, obogateno z dokumentarnim gradivom, prikaže našo revolucionarno preteklost čim bolj objektivno. Predsedstvo občinske organizacije ZZB si bo za to kar najbolj prizadevalo.

Končno pa moram povedati še to nepreklicno življenjsko resnico, da se tudi borci staramo in da naša življenjska moč pojenjuje. Zato se bo borčevska organizacija trudila za hitrejšo podružbljanje pri razvijanju revolucionarnih tradicij tako, da bi to postajalo vse bolj sestavni del družbene prakse.

Nekritično enačenje slabe prakse s temeljnimi določili jugoslovanske poti v socializem zbuja tudi nezaupanje v smisel naše dejavnosti, to pa so plodna tla za vse bolj agresivno nastopanje »alternativnih« ideologij, katerih oporišče je zlasti nacionalizem.

Odpore proti spremembam v političnem sistemu je še vedno čutiti, vendar smo stališča do nekaterih pomembnih vprašanj uskladili, borci pa se moramo zavzeti za spremembe vsega tega v konkretno akcijo.

Mihail Švabič na 10. kongresu ZZB NOV Jugoslavije

Eno od organizacijskih oblik podružbljanja revolucioarnih izročil naj bi predstavljal svet za ohranjanje in razvijanje revolucioarnih tradicij in muzejsko dejavnost pri občinski konferenci SZDL, ki pa ne deluje povsem. Zaradi tega se bo borčevska organizacija, predvsem pa njeno predsedstvo trudila, da se vlogi omenjenega sveta posveti več pozornosti, saj je od njegovega delovanja v prihodnje soodvisno, kako se

bo oblikovala napredna zavest ljudi, predvsem pa mladega rodu, katerega osveščanje mora biti naša in skupna prvenstvena skrb.

Ob koncu čestitam vsem borcem NOV, aktivistom in sodelavcem OF ob prazniku dneva borca. Želim jim dobrega počutja in plodnega sodelovanja v borčevski organizaciji in na vseh drugih področjih družbene delovanja.

Pripravil B. Levec

NAŠI LJUDJE

Predstavljamo vam LUDVIKA ŽNIDARŠIČA, delavca iz temeljne organizacije Pohišto, ki je letos ob otvoritvi sejma LESMA 86 dobil priznanje »inovator leta« v delovni organizaciji Brest.

Ludvik Žnidaršič je bil rojen v Dolenji vasi leta 1943 v kmečki družini. Na Brestu se je zaposlil v letu 1958 kot delavec v strojnem oddelku. Po požaru je bil tako kot drugi delavci razporejen k delu za obnovo tovarne. Tisti čas se je delalo v dveh izmenah po dvanajst ur na dan. Po obnovi tovarne je od leta 1961 do 1963 prekinil delovno razmerje in je bil doma.

Pri ponovni zaposlitvi na Brestu je bil razporejen v oddelavo površin. Že takrat pa je bilo potrebno opravljati različna dela po tovarni. Največ je delal v masivni progi in v razrezu, čeprav v ropotu že takrat ne bi smel delati. V letu 1976 je moral na operacijo ušesa, potem pa je bil razporejen na dela v skladišču rezil in šablon in sicer na rezanje in spanjanje brusnih trakov.

Takoj ob razporeditvi na ta dela je ugotovil, da je delo dokaj zamudno in težaško. Spremenil je način razreza brusnega papirja tako, da tega dela ni bilo več potrebno opravljati na tleh.

Tudi učinek dela se je povečal. Ker pa takrat organizirane inventivne dejavnosti na Brestu nismo poznali, tudi on izboljšave ni uveljavljal. Nadaljeval je z razmišljanjem o možnostih za strojni razrez brusnega papirja. V letu 1985 mu je s pomočjo delavcev iz mehanske delavnice uspelo po lastni zamisli izdelati stroj za razrez brusnega papirja. Pri delu s strojem je delo veliko lažje in hitrejšo, poleg tega pa se veliko prihrani tudi pri materialu. Stroj od maja 1985. leta stalno uporabljajo. Strokovnjaki iz strojegradnje so si ga ogledali in se o njem pohvalno izrazili, žal pa je do danes še vedno tak kot je bil prvotno izdelan.

Predlaga, da bi na ravni delovne organizacije čimprej zaposlili strokovnega delavca, ki bi moral prisluhniti vsaki ideji in zamisli ter jo tudi pomagal vpeljati v proizvodnjo. Po njegovem mnenju je na tem področju še veliko rezerv.

Za stanje, v katerem sta temeljna organizacija in celotna delovna organizacija, se zaveda, da je zelo težko, saj je poleg ostalih velik problem iztrošen in zastarel strojni park v skoraj vseh oddelkih Pohišta.

Po njegovem mnenju bi morali vlagati več naporov pri delu — od nabave materialov in izdelave načrtov pa vse do končnega izdelka. Želi, da bi se na Brestu začel stabilizacijski program uresničevati bolj dosledno in da bi začeli težko stanje vendarle izboljševati.

M. Petan

V SPOMIN

Kolektiv temeljne organizacije Pohišto sporoča žalostno novico, da je v enaindvajsetem letu nenadoma preminila naša delavka Ankica Pirman.

V naši tovarni je pričela delati 1. 9. 1983 in delala dve leti. V zadnjem času ji je bolezen načela zdravje, ki se ni hotelo povrniti.

Delavci furnirnice, v kateri je delala, so jo imeli radi zaradi

njene iskrenosti in neposrednosti.

Ankino življenje je ugasnilo v najlepših letih. Z besedo ni mogoče izraziti žalosti ob smrti človeka, ki je komaj začel živeti svoj svet, kovati perspektive za srečno življenje.

Njenim domačim izrekamo globoko sožalje, Ankico pa bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv TOZD Pohišto

Iz drugih lesarskih kolektivov

SLOVENIJALES — trgovina še naprej širi lastno maloprodajno mrežo. Odprli so dve novi prodajni mesti in sicer v Splitu in Titovem Velesu ter prodajno skladišče v Smederevu. Prodajni salon v Splitu s skupno površino 750 kvadratnih metrov bo nudil potrošniku predvsem opremo za kopalnice in drugi gradbeni material ter stavbno pohištvo. Prodajalna v Titovem Velesu bo nudila predvsem pohištvene izdelke, prodajno skladišče v Smederevu (pri naložbi sta sodelovala tudi Inles in LIV Našice in je veljala 58 milijonov dinarjev) pa lesni in gradbeni material.

LESNINA namerava letos organizirati zemetke skupne predstavniške mreže, v katero se vključujejo temeljne organizacije inženiring in oprema, inženiring za gradnje in tehnologijo ter Zunanja trgovina. Njihova razmerja bo urejal posebni samoupravni sporazum.

LESNA načrtuje naložbe tudi v računalniško opremo. Zanje predvideva 69.500.000 dinarjev iz amortizacije računalnika in 31.021.000 dinarjev blagovnega kredita. Z njimi bi kar najbolj posodobila svoj informacijski sistem.

Kljub temu, da bi moral **KLI Logatec** kot aktivni izvoznik (izvozi za 11 milijonov dolarjev, vozi pa za 1,6 milijona dolarjev letno) imeti med prvimi pravico do uvoza, pa po novi zakonodaji skoraj tri mesece ni mogel uvoziti repromateriala, nujno potrebnega za proizvodnjo za izvoz.

NOVOLES je letos odprl kar tri nove lakirnice, s čimer je dokončno odpravil problem lakirnic in lakiranja. Vse tri lakirnice so sedaj v poskusnem obratovanju in že dajejo prve rezultate.

Zanje so postavili najsoodobnejšo tehnologijo, prilagojeno površinski obdelavi pohištva, namenjenega za izvoz v Ameriko. Lakirnica v Dvoru pa je v veliki meri plod lastnega znanja.

STOL je ena izmed redkih lesarskih delovnih organizacij, ki je v začetku leta poslovala brez izgub. Kljub slabši dohodkovnosti pri izvozu so to nadomestili s konjunkturo v prodaji na domačem trgu. Le-ta je 11 odstotkov nad planom in 126 odstotkov večja od lanskega enakega obdobja.

LIP Bled redno nastopa tudi na specializiranih sejnih za gradbeništvo. Letos je na beograjskem sejmu med drugim predstavilo opažni sistem LG, ki je novost v gradbeništvu. Bistveni elementi so opažni nosilci,

ki imajo v gradbeništvu široko uporabnost in se vključujejo v sodobno opažarsko tehniko.

JAVOR je izdelal svoje prvo plovilo, ki so ga poimenovali Pilotina. Osnovna surovina je njihova lastna vodo odporna vezana plošča, ki so jo tudi sicer razvili za potrebe ladjedelništva. Če bo za njihov novi čoln na tržišču dovolj zanimanja, bodo ta izdelek vpeljali tudi v redno proizvodnjo.

MEBLO je v teh mesecih opremil spalne dele enajstih jugoslovanskih hotelov. Velik inženirski posel imajo tudi v Egiptu, kjer so pričeli z montažo sedežev po tamkajšnjih špornih stadionih. Za velik posel se dogovarjajo s Saudsko Arabijo za opremo bivalnih prostorov — v vrednosti 10 milijonov mark.

Novosti v knjižnici

PRIČEVANJA, december 1985: študentske pomladi »1968/1971«

Knjiga prinaša pregled študentskega gibanja v Sloveniji v zadnjih letih šestdesetih let in v začetku sedemdesetih let, v času reforme univerze.

PETEK, Zvone: Od Kopra do Pirana

Delo prikazuje slovensko morisko obalo z zemljepisnega vidika, prikaže turistične znamenitosti in kulturne spomenike, pa tudi način življenja prebivalcev tega območja. Knjiga je bogato ilustrirana in služi kot turistični vodnik.

POGAČNIK, Jože: Primož Trubar v besedi in sliki

Biografija pomembnega slovenskega moža nas znova spomni na življenje in delo »očeta slovenske književnosti«, na družbeno ozadje v njegovem času ter na njegov pomen za slovensko knjigo in kulturo nasploh.

TAYLOR-Bradford, Barbara: Glas srca

V času počitnic bo knjiga primerna za krajšanje časa. Roman ameriške pisateljice prinaša razgibano zgodbo iz sedemdesetih let v Kaliforniji.

ZORMAN, Ivo: Oh, ta naša babica

V novem mladinskem romanu pisatelj znova prikazuje zorenje in stiske mladega šestnajstletnega dekleta, njene družinske razmere in vlogo stroge babice pri oblikovanju njenega pogleda na svet.

Mladina ima pravico do svoje revolucionarnosti, do svoje angažiranosti in te pravice ji ne more nihče vzeti. Strah za mladino moramo zamenjati z družbeno akcijo za spremembo razmer, ki mlade izrivajo na rob družbe. Mladina mora ravno v razmerah družbene krize dobiti pravo možnost. Zupanje, ki ji ga bomo izkazali, nam bo znala večkratno povrniti, saj dobro ve, da prihodnosti ne bo nikoli prišla, če ne bomo uvedli ustreznih ukrepov.

Mihail Švabić na 10. kongresu ZZB NOV Jugoslavije

Tradicionalno tekmovanje gasilcev

31. maja je bilo v Straži pri Novem mestu tradicionalno tekmovanje gasilcev Bresta, Marlesa, Mebla, Stola in Novolesa. Naši gasilci so bili še kar uspešni, saj so zasedli tretje mesto:

Rezultati:	točk
1. NOVOLES	884
2. MARLES	858
3. BREST	854
4. STOL	850
5. MEBLO	835

Gasilska društva Marlesa, Mebla in Novolesa so na tekmovanje pripeljala tudi ženske ekipe. Zmagale so gasilke Novolesa, druge so bile tekmovalke Marlesa, tretja pa dekleta iz Mebla.

Tekmovanje gasilcev, ki je vsako leto nepretrgoma že devetnajst let, je bilo tokrat v okviru proslav ob 40-letnici Novolesa in njihovega gasilskega društva. Dan pred tekmovanjem so bili predstavniki našega društva povabljeni tudi na slovesno sejo, na kateri so dobili posebno priznanje, ki ga je gasilsko društvo Novolesa podelilo gasilcem Bresta.

Naši gasilci bi bili na tekmovanju nedvomno boljši, če bi nastopili v popolni postavi. Dan pred tekmovanjem vodilni delavci iz Strojegradske namreč niso dovolili udeležbe na tekmovanju dvema članoma tekmovalne desetine, od katerih je eden celo njen vodja. To je po mnenju gasilcev neutemeljena prepoved, saj nihče ne verjame,

da med toliko mehaniki na Brestu ni moč pogrešati vsaj enega, če ne dveh za en dan in še to na prosto soboto. To pa je društvu povzročilo kup težav. Zaradi tega hoče društvo zapustiti vsa skupina mladih gasilcev, kar bi resno ogrozilo obstanek društva v celoti. Do tega morda ne bo prišlo, če bodo samoupravni organi in družbeno politične organizacije Pohištva takšno ravnanje vodilnih delavcev iz Strojegradske obsodili in poskrbeli, da se kaj takega ne bo več zgodilo.

V. Žnidaršič

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Zbrali so se zastopniki vlade, deželnega odbora, občine loške, starotrske, cerkniške in planinske, kakor tudi graščine Schneeberga in Haasberga.

Uspeh tega posvetovanja je bil ta-le: Vsi člani so pritrdili mnenju, naj se opuste velika dela, katera so zaznamovana kakor obširne naredbe in katera bi bistveno uravnala razmere podzemnih voda. Izvrše naj se pa one naredbe, ki so se zaznamovale kot krajnje in katera obstoje v tem, da se odpro, razširijo in trajno vzdržujejo požiralniki, ki jih je dala narava.

Nadrobno obstoje te naredbe v tem, da se iztrebijo s peskom zasuti požiralniki, da se naredo kanali k tem jamam v ta namen, da se voda po krajši poti odpelje v naravno odtočne požiralnike, potem, da se odprtine onih jam, ki leže višje kakor dno kotline, napravijo niže, in pa da se izvrši vse ono, kar bi zadrževalo zopetno zamašenje, zasipanje in preložitvev odtočnih požiralnikov.

Takoj nato je poslal poljedelski minister cesarsko kraljevega gozdnega asistenta, sedanjega gozdnega komisarja Viljema Puticka na Kras. Imel je nalogo, da preiskuje vode, votline in globokejšje luknje in da zmeri svet, ležeč med Ložem, Cerknico, Postojno in Planino.

Ker v enem letu ni mogel dovršiti tega naloga, je prišel naslednje leto zopet in nadaljeval preiskovalna dela. Ta izvedenec je poka-

zal pri teh težavnih delih veliko veselja in zmožnosti. Pregledal in preiskal je natanko vse kotline in jame v imenovanih kotlinah. Pri svojih težavnih, sem ter tja za življenje nevarnih podzemskih preiskavah je imel rudokope iz Idrije na pomoč.

Preiskovanje podzemskih jam je mogoče le pri najnižji višini vode in še v tem času užije preiskovalec tekem pr dni podzemnega veselja dovolj, še več pa trpljenja.

Neprestana megla napolnjuje večji del temne prostore in tiho vlada povsod. Le na posameznih mestih pretrga večno kapljanje vodá ta mir. Nasprotno pa je v bližini podzemeljskega slapa tako šumenje, bobnenje in grmenje, da ni slišati svoje besede. Strašansko je poslušati to bučanje od daleč, dokler se obiskovalec sam ne prepriča, da ta šum ne prihaja od povodnji, katera nastane dostikrat v kraških jamah po močnem dežju v najkrajšem času, zato ni preiskovanje tudi v suhem poletju brez nevarnosti. Neznansko hitro zajeti voda pri močnejšem dotoku prehode v jamah. Iz majhnih brzic nastanejo naenkrat silno deroči hudourniki, in z najdrznejšo srčnostjo je treba hitro misliti na vrnitev. Mogoče je, da je čez nekaj ur radi trajajočega dežja vrnitev mogoča šele v 4 do 5 dneh.

V takem slučaju je treba v jami iskati neprostopljivega zavetja više v varni legi, dokler se vodna gladina ne zniža. Pri trudnem telesnem delu in duševni

razdraženosti ne čuti obiskovalec v temnih, popolnoma neznanih podzemeljskih prostorih nizke temperature, ki je v vseh večjih jamah, skozi katere teče voda, vse leto enako nizka. Toplomer kaže v zraku 10 do 11°C, v vodi 9 do 10°C topline.

V vedni temi pod zemljo žive nekateri slepi hrošči, pajki in močeril ali človeška ribica. V nekaterih jamah se dobe tudi neznansko majhni raki, mnogoštevilne ribe in vidra, katera pride le pri najmanjši vodi pod zemljo.

Preiskovalec V. Putick je dokončal svoja težavna dela v notranjskih kotlinah meseca novembra 1887. leta. Naslanjaje se na prepričanje, katero si je večkrat v veliki nevarnosti in v najhujšem pomanjkanju kakor začetnik teh del pridobil na licu mesta, je poročal glede na osuševanje Cerkniške kotline nastopno.

Cerkniška kotlina in pravo ozemlje jezera se nahaja v enakih razmerah, kakor Loška in Planinska, le da so se odtočni žlebovi v tej kotlini v teku prejšnjih let še bolj zamašili kakor v onih dveh kotlinah. To, da je povodje precejšnje, posebno pa, ker je zračna padavina neugodno razdeljena, je vzrok, da v tej kotlini periodno nastaja in zopet izgineva jezero, katerega voda se razliva daleč po sosednjih travnikih in poljih. Vsled tega je mnogokrat več let zaporedoma žetev in košnja na okoli ležečih zemljiščih popolnoma nemogoča.

Preiskave podzemeljskih voda Cerkniške kotline so dokazale, da teko vse vode od tukaj proti Planini in da je treba največje previdnosti, da se pri neškodljivem odvajanju povodnji iz imenovane kotline ne spremeni potem v jezero ravno tako rodovitna Planinska kotlina. Da bi se jezero popolnoma odpravilo in posušilo, se z ozirom na tukaj se nahajajoče naravne razmere ne more govoriti.

Pomoč, katero prosi ondono prebivalstvo že več let, pa bi se mogla dati, ne da bi se zaradi tega

pripravila Planinska kotlina v nevarnost. Tu gre le za to, da se površje jezera štiri do pet tednov prej zniža za toliko, da bode voda ravno za toliko časa prej stopila s travnikov nazaj v pravo jezersko okrožje. In tako se bode zdaj jezero vsako leto tako redno osušilo kakor nekdanj, toda štiri do pet tednov prej. Ta prikazen pa že več kakor osemdeset let ni bila več redna; kajti jezero odteče sedanji čas le takrat popolnoma, kadar je izredno velika suša.

Vsled tega, da se bode nekoliko vode iz jezera odpeljalo, se bode pridobilo toliko časa, da bo mogoče spraviti seno vsako leto, ne da bi se bilo bati naglih nalivov. Na ta način bodo dobili jezeri vsako leto toliko krme, da se more njena vrednost ceniti najmanj na šestdeset do sedemdeset tisoč goldinarjev.

Dela, katera bode treba završiti, da se bode odpeljalo nekoliko vode iz jezera, bode treba z oziroma na naravne razmere pričeti pri največjih dveh votlinah, namreč pri obeh Karlovicah. Treba bode skrbeti, da se:

1. poglobi dno Velike Karlovice notri do drugega podzemeljskega jezera;
2. naredi s predorom prosta pot nad prvim podzemeljskim jezerom v tej votlini;
3. odpravi v petem podzemeljskem jezeru nakopičeno lesovje in dalje v votlini odstranijo skalnate stene;
4. naredi jez z zatvornicami in železna varstvena mreža pred skalnatimi vrati Velike Karlovice;
5. predere stena v Mali Karlovici na severni steni, in sicer v dnu ob vodi;
6. naredi trden jez z zatvornicami in železna varstvena mreža pred Malo Karlovice.

Ako se ta nasvetovana dela izvrše, se bode posrečilo, da se bode vsaj nekoliko jezerske vode odpeljalo v jame in votline, nahajajoče se v jezerskem okolišju. Na ta način se bodo pred vsem dru-

gim izboljšale razmere za toliko, da bodo takšne, kakršne so bile nekdanj.

Glede na vprašanje, kako bi se izvršilo neškodljivo odvajanje povodnji iz Planinske kotline, poudarjal je strokovnjak V. Putick, da se gre v prvi vrsti za to, da se odstranijo odločno najškodljiveše poletne povodnji. V ta namen je nasvetoval:

1. naj se zagradi primeren pressek Malogradske jame, kateri bo zadrževal prtok voda v kotlini. Na ta način se bo napravila podzemeljska vodoshramba za blizu en milijon kubičnih metrov vode;
2. naj se iztrebi močno zasuta struga Unice;
3. naj se vzdigne skozi kotlino držeča okrajna cesta;
4. naj se napravi več prekopov iz sedanje struge v votline, ki se nahajajo na vzhodni in severni strani te kotline;
5. naj se obenem naredi zvezni prekopi med posameznimi sosednjimi votlinami in naj se odpravijo groblje, ki leže v bližini;
6. naj se napravijo na predorih železne mreže, ki bodo ob povodnji zadrževale pripravljeno lesovje itd.

Če se izvrše navedena dela, obvarovalo bi se okoli 1700 hektarov travnikov in njiv vsake nevarnosti za žetev.

V Loški kotlini so vodne razmere tudi take, da se povodnji skoraj vsako leto ponavljajo. Tu bi bila pomoč najlažja, ker je treba:

1. da se naredi prekop od dna kotline do dna jame Golobine;
2. da se iztrebijo vsi založeni in zasuti prostori v Golobini;
3. da se naredi varstvena mreža tam, kjer se začne prekop v jamo.

V tej kotlini bi bilo najmanj dela, da se odstranijo povodnji, ker ni treba prav nobenih vodotehniških ovir premagati, nego se popravijo nekoliko naravni odtoki.

Dela v vseh treh kotlinah bi stala po računu preiskovalca V. Puticka kvečjemu sto tisoč goldinarjev. Se bo nadaljevalo!

Obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 105 — 30. junij 1976)

O PRIHODNOSTI JEZERA. Andrej Marinc obiskal Cerknico

Po zanimivi in bogati razpravi so bila med drugimi sprejeta naslednja osnovna stališča:

— Cerkniško jezero naj bi nastajajoči prostorski plan SR Slovenije obravnaval kot posebnost in mu zagotovil posebno nacionalno zaščito.

— Še v letu 1976 naj bi strokovne ustanove pripravile potrebno dokumentacijo za sprejem odloka republiške skupščine SR Slovenije, ki naj bi urejal prostor Cerkniškega jezera in neposredne okolice z upoštevanjem prihodnjega razvoja.

— Izvršni svet skupščine SR Slovenije bo skupaj z ustreznimi interesnimi skupnostmi izdelal program aktivnosti, ki bo temeljil na dosedanjih rezultatih in izkušnjah ter pripravil metodologijo pristopov za delo posameznih nosilcev za vse obravnavane vidike.

ZAKON O ZAGOTAVLJANJU PLAČIL IN NAŠE POSLOVANJE

Materialno in finančno poslovanje že v celoti poteka po določilih zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Novi zakon nas obvezuje, da smo uskladili naše poslovanje na področju odgovornosti za sprotno odpravljanje vseh funkcij na tistih delovnih mestih, ki se srečujejo v poslovnem procesu kot nosilci potrošnje sredstev.

Med prehodom na novi način dela smo seznanili vse organe upravljanja z zahtevnostmi novega zakona, pa tudi delavce, ki se srečujejo z materialnim in finančnim poslovanjem. V okviru priprav za prehod na novi način poslovanja smo izdelali pravilnik o organizaciji poslovanja v zvezi z zavarovanjem plačil, v katerem so natančno opredeljene vse naloge in odgovornosti delavcev na tistih delovnih mestih, ki neposredno opravljajo dela v zvezi z materialnim in finančnim poslovanjem.

CENE HLODOVINE

Naj omenim tudi, da je v podrejenem položaju zlasti slovenska industrija, saj so cene hlodovine v sosednjih republikah do 35 odstotkov oziroma 25 starih tisočakov za kubični meter nižje kot za enako blago v Sloveniji. Pri tem moramo vedeti še to, da pa so cene žaganega lesa enake v vseh republikah.

KUHINJE SAVOJA V PROIZVODNJI

Pri tej kuhinji je vsekakor viden napredek na področju oblikovanja te zvrsti pohištva in smo na pravi poti, da tržišče osvojimo že s celovitimi rešitvami kuhinjskih ambientov oziroma da kupcu ne nudimo samo golih elementov, pač pa celotno kuhinjo z aparati in hladilnikom.

PRODAJA IZDELKOV IZ POLIURETANA

Te dni je bil napravljen prvi izdelek iz integralne poliuretanske mase. To pomeni, da pri integralnih poliuretanskih izdelkih dobimo iz kalupov izdelek, ki nam da v eni fazi že videz tapeciranega končnega izdelka. To je novost, ki jo je Brest prvi osvojil na domačem trgu.

NOVA POSLOVNA ZGRADBA

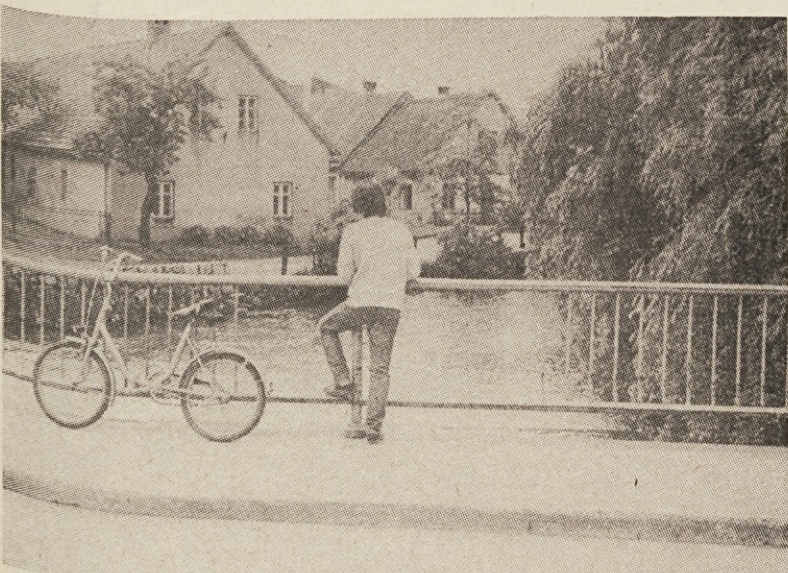
Pred dnevi je SGP GRADIŠČE Cerknica začelo graditi bančni trakt v poslovnem centru v Cerknici. Objekt je na severnem delu osrednjega trga, tako da bo s tem objektom zaključena izgradnja središča kraja. Poleg bančnega dela projekt predvideva še hotel in trgovsko hišo.

Bančni del, ki je sedaj v gradnji, bo končan v začetku prihodnjega leta in v njem bodo dobili poslovne prostore Ljubljanska banka, Služba družbenega knjigovodstva in Narodna banka.

V podprtiličnih prostorih pa bo zgrajena velika skupščinska dvorana, ki se bo po potrebi delila v tri manjše dvoranske prostore za zasedanje vseh zborov skupščine. Poleg tega pa bo ta dvorana tudi za potrebe delovnih kolektivov, za razstave, simpozije in podobno.

Trgovsko podjetje Nanos se je tudi že odločilo za izgradnjo blagovne hiše v sklopu centra in sicer predvsem za trgovino s tehničnim blagom, tako da bi bila sedanja blagovnica poslej samo prehrambena trgovina.

Hotelski trakt predstavlja največji del investicije, zato Hotelsko turistično podjetje JAMA še proučuje možnosti za gradnjo hotela. Razmišljajo o več variantah izgradnje prenočitvenih kapacitet v Cerknici in sicer: ali temeljita adaptacija starega hotela Jezero ali izgradnja večjega motela, ki se v perspektivi lahko dograjuje, ali gradnja hotela v središču.

Doslej menda ni še nihče padel skozi to vabljivo odprtino na cerkniškem mostu

Zdravnik svetuje

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Maščobe. Za težka in zelo težka dela je nujno treba poiskati potrebne kalorije v živilih z veliko kalorično vrednostjo; to so masti. Znano je, da se maščobe in ogljikovi hidrati med seboj lahko zamenjujejo. Maščobe se namreč dobro in pravilno presnavljajo le v »ognju« ogljikovih hidratov. V maščobah se topijo mnogi vitamini, kot A, D, E in K. Zal pa vse maščobe ne vsebujejo teh vitaminov, posebno svinjska mast, loj in rastlinske maščobe jih imajo zelo malo za razliko od surovega masla.

Poleg prej omenjenih snovi so organizmu nujno potrebne še **mineralne snovi**, ki jih imamo v kosteh, zobeh, krvi in v drugih tkivih. Posebno delavci, ki delajo v vročih obratih, z znojenjem izgubljajo tudi minerale, posebno še kuhinjsko sol. Zato je v teh obratih priporočljivo pitje mineralne vode. Zaradi izgube kuhinjske soli v želodčni sluznici ne more nastati zadosti solne kisline, ki je pomembna pri prebavi, deluje pa tudi proti bakterijam.

Ženske ob menstruacijah in porodih izgubljajo kri in s tem železo. Če na delajo še s strupi, ki motijo nastajanje krvnih elementov, jim moramo dodati železo umetno, in jih premestiti v druge oddelke. Kalcij, ki ga je zelo dosti v mleku, nekateri priporočajo za zaščito proti tistimstrupom, ki imajo podobno presnovo kot kalcij in naj bi se ti strupi s kalcijem izločili iz krvi v kosti.

Vitamini so za normalno delovanje organizma nujno potrebni. Če primanjkuje vitamina A ljudje ponoči slabo vidijo in se težko privajajo na temo in na svetlobo. To je važno predvsem za šoferje, rudarje in rentgenologe. Ta vitamin je v surovem maslu, korenju in kolerabi, paradižniku in drugih sadežih.

Tudi vitamini skupine B so pomembni; še posebno vitamin B1, ki pomaga pri presnovi sladkorjev in pravilnem delovanju živcev. Največ ga je v pivskem kvasu in žitaricah.

Važen je tudi vitamin C, ki ga je največ v sadju in zelenjavi. Pomemben je pri zaščiti proti prehladu, pa tudi pri krvavitvah. Je močno občutljiv na visoke temperature in tudi na zraku se spremeni.

Dodatna prehrana delavcev

Pri tem bi morali ravnati glede na osnovno prehrano, ki jo imajo delavci doma. Dobiti bi morali tisto, česar nimajo doma. Obrok naj bi vseboval med 600 in 800 kalorijami, glede na to, kakšno je delo.

Če je obrok preveč izdaten, ovira delavca pri delu. Prebava namreč zahteva velike količine krvi in energije, zato zmanjka krvi za delovanje drugih organov in možganov.

Nemogoče je v enem samem obroku ali dveh použiti toliko hrane, da bo zadostovala za težko delo v tovarni. Najbolje je, da hrano vzamemo večkrat na dan, najbolje v petih obrokih. Pri tem naj bi zajtrk vseboval okrog 25 odstotkov vseh kalorij, potrebnih v celodnevni prehrani.

Dr. A. Šmalc

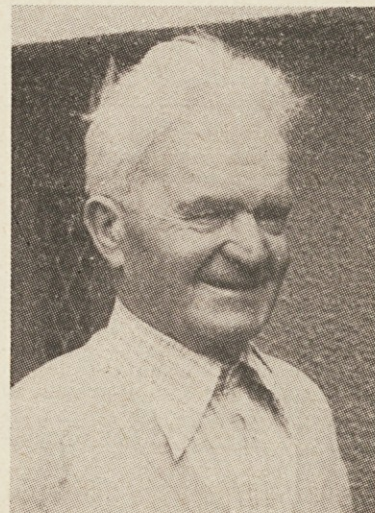
BRESTOVI
upokoјenci o
brestu

Tokrat je bil naš sogovornik upokoјenec iz temeljne organizacije **JELKA Jakob TURŠIČ** iz Begunj.

Povedal nam je, da je stik z Brestom spet obnovljen, odkar dobiva Obzornik. Zelo je vesel vsake številke, saj ga dogajanja v lesni industriji še vedno zanimajo. O svojem življenju in delu nam je pripovedoval:

»Po končani vojni, ko sem se vrnil iz internacije, iz taborišča Dachau, kjer sem bil 18 mesecev in 21 dni, sem se najprej zdravil v Ljubljani. Bil sem zelo slaboten, saj sem potem, ko sem prišel v domovino, tehtal le 38 kilogramov. Zavezniki so taborišče osvobodili 28. aprila 1945 in ta dan praznujem jaz kot dan svobode, saj nisem upal, da jo bom dočakal. Zaradi moje pripadnosti osvobodilnemu gibanju sem bil tudi še pred odhodom v internacijo pol leta konfiniran.

Ko sem ozdravel, sem se takoj zaposlil na Krajcovi žagi v Cerknici. Tam sem bil dvakrat udarnik. Prvič, ko smo postavili žago venecijanko za prizmiranje in drugič, ko smo zgradili trač-

nice od žage do tovarne. Leta 1947 sem prišel na Jelko, kjer sem ostal do upokoјitve. Moj prvotni poklic je bil »cimperman«, na Jelki pa sem se preusmeril v mizarja. Opravljal sem različna dela v svoji stroki, saj se je mizarstvo takrat šele razvijalo. Sodelovali smo tudi s cerkniško tovarno. Pri strojih nam je veliko pomagal Andrej Šega.

Ko smo gradili nove prostore smo opravili veliko udarniških ur. Bili smo složen kolektiv. Za delo na Jelki sem bil odlikovan z medaljo dela. Kot sem že povedal, sedaj spremljam razvoj Bresta, pa tudi ostala dogajanja v lesni industriji prek Obzornika. Povedati moram, da bi tovarno rad večkrat obiskal, saj me strojna oprema še vedno zanima. Le-ta je zelo napredovala, tudi varstvo pri delu je opazno, saj je bilo v preteklosti veliko nesreč pri delu prav zaradi pomanjkljive zaščite. Obzornik zelo rad berem, včasih tudi po dvakrat.

Ob prebiranju pa ugotavljam, da ni zaznati prave odgovornosti ob raznih nepravilnostih. Treba pa je pohvaliti vse prizadevne delavce, saj je opaziti večjo kvaliteto in tudi večji ugled Bresta.

Pripravila Š. Sebalj-Mikše

Strelnske novice

BREST — ZMAGOVALEC NOČNEGA TEKMOVANJA

Mestna strelska zveza Ljubljana je v počastitev dneva mladosti organizirala že 18. tradicionalno nočno republiško tekmovanje, ki počasi prerašča v medrepubliško, saj sodelujejo zdaj tudi ekipe iz drugih republik. Letos je tekmovalo 136 ekip.

Iz Cerknice je prišlo 15 ekip, od tega pet iz strelske družine Brest, pet iz Pohištva in pet iz Masive.

Vadili smo na vojaškem strelišču na Bloški polici s tem, da smo si sami preskrbeli agregat, tarče in ostalo potrebno opremo. Streljanje je zelo zahtevno, saj se strelja z vojaško puško na 300 metrov oddaljeno tarčo, ki je osvetljena.

Na treninge ni hodilo nekaj dobrih strelcev, ki niso želeli žrtvovati nekaj uric spanja. Kljub temu je bil BREST zmagovalec. V finale se je uvrstilo 10 najboljših ekip, med katerimi so bili štiri Brestove.

Končni rezultati:

	Zadeti	Krogi
1. BREST	28	156
2. SD Branko Ivanuš Ljubljana	28	124
3. BREST — Masiva	25	141
4. BREST — Pohištvo	24	120
5. LD Tomišelj	24	103
6. SD Sokol Ljubljana	24	94
7. SD Branko Ivanuš	23	139
8. SD Branko Ivanuš	16	58
9. SD Branko Ivanuš	14	75
10. SD BREST	14	64

REGIJSKO TEKMOVANJE PIONIRK IN PIONIRJEV Z MALOKALIBRSKO PUŠKO

Občinska strelska zveza Postojna je organizirala regijsko tekmovanje z malokalibrsko puško za pionirje in pionirke v disciplini 3x10 (trostav: leže, stoje, kleče) in 30 leže.

Strelska družina je nastopila s 6 pionirkami in 6 pionirji, ki so se potegovali za norme ter za nastop na republiškem prvenstvu. Pionirke Bresta so prepričljivo zmagale v trostavu in 30 leže. **Posamezno** pa so bile:

TROSTAV	krogov
1. OTONICAR Ines	228
2. ISTENIČ Saša	221
3. KEBE Jasna	186
30 LEŽE	krogov
1. OTONICAR Ines	241
2. ISTENIČ Saša	229
3. KEBE Jasna	223

PIONIRJI — TROSTAV

	krogov
1. SD BREST I.	568
2. SD BREST II.	455
3. SD Tone Tomšič, Pivka	408

Posamezno

	krogov
1. KLANČAR Tomaž	200
2. KANDARE Damjan	196
3. VIČIČ Tomaž	172

PIONIRJI EKIPNO 30 LEŽE

	krogov
1. SD Postojna	648
2. SD BREST	630
3. SD Tone Tomšič, Pivka	565

POSAMEZNO

	krogov
1. NIKOLIČ Benjamin (Postojna)	229
2. KANDARE Damjan (Brest)	225
3. KERLATEC Samo (Postojna)	210

F. Mahne

Peti nastop — četrta zmaga

TEKMOVALCI NAŠE DELOVNE ORGANIZACIJE — ZMAGOVALCI 5. LETNIH ŠPORNH IGER SOZD SLOVENIJALE

Pod pokroviteljstvom SOZD Slovenijales — proizvodnja in trgovina je LIK Kočevje organiziral 5. letne športne igre SOZD Slovenijales. Tekmovanja se je udeležilo 21 članic SOZD od skupaj 24. Tekmovalci so nastopali v sedmih moških in petih ženskih panogah.

Čeprav tekmovalci Bresta niso zmagali v nobeni od dvanajstih panog, so osvojili kar pet drugih in dve tretji mesti, tako da so v skupni uvrstitvi že četrta zmaga (leta 1985 je bila zmagovalec Savinja iz Celja).

Tekmovanje je potekalo nemoteno, ob odlični organizaciji športnih kolektivov iz Kočevja.

Med tekmovalcem se je sestala tudi športna komisija SOZD Slovenijales ter predlagala, da bi bil prihodnji organizator tradicionalnih športnih iger SOZD Brest ob 40. obletnici delovne organizacije.

Skupna uvrstitev

	točk
1. BREST	365
2. TRGOVINA	358
3. LIK Kočevje	344
4. KLI Logatec	337
5. SAVINJA	334
6. TOVARNA MERIL	228
7. LIGNOŠPER	249
8. IDRIJA	147
itd.	

Košarka — moški

- TRGOVINA
- BREST
- SAVINJA

(nastopilo je 10 ekip)

Košarkarji so po prepričljivi zmagi v svoji predtekmovalni skupini med ekipama Lesonita in Radomelj v finalu premagali še ekipo Savinje ter tesno izgubili z zmagovalcem Trgovino 26:29.

Mali nogomet

- LIGNOŠPER
- BREST
- LIK Kočevje

Tokrat prijetno presenečenje — nogometaši.

Odbojka — moški

- TOVARNA MERIL
- LIK Kočevje
- Trgovina
- Brest Cerknica

Od odbojkarjev smo kljub neugodnemu žrebu pričakovali več.

Odbojka — ženske

- Trgovina
- LIK Kočevje
- Savinja
- Brest

Boljše uvrstitve kljub borbenosti niso mogle doseči.

Filmi v juliju

7. ob 20. uri — ameriška grozljivka GROZLJIVI PRIVIDI.
7. ob 20. uri in 6. 7. ob 16. uri — ameriški akcijski film BMX RAZBOJNIKI.
7. in 6. 7. ob 20. uri — ameriški vohunski film MATA HARI.
7. ob 20. uri — francoska komedija ZANDAR IN ZANDARKE.
7. in 13. 7. ob 20. uri — italijanski erotični film EROTIČNI TIP.
7. ob 20. uri in 13. 7. ob 16. uri — ameriški mladinski film KARATE KID.
7. ob 20. uri — nemška komedija NORA PETDESETA LETA.
7. in 20. 7. ob 20. uri ameriški erotični film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK.
7. ob 20. uri in 20. 7. ob 16. uri — ameriška grozljivka KRISTINA (Morilski avto).
7. ob 20. uri — hongkonški karate film NEPREMAGLJIVI WU DANG.
7. in 27. 7. ob 20. uri ter 27. 7. ob 16. uri — ameriška komedija VOJNA AKADEMIJA.
7. ob 20. uri — jugoslovanska drama V ZAPORU.
7. ob 20. uri — francoski erotični film LJUBEZEN V OGLEDALU.

Kegljanje — moški

	kegljev
1. LIK Kočevje	2531
2. BREST	2474
3. KLI Logatec	2420

Prihodnje leto v Cerknici pričakujemo zmago.

Posamezno

	kegljev
1. Veber, KLI	479
2. Piletič, BREST	457
3. Gornik, BREST	447

Kegljanje — ženske

	kegljev
1. Trgovina	1415
2. Savinja	1396
3. Lignošper	1394
4. Brest	1308

Tokrat za mesto bolje kot na preteklih igrah.

Posamezno

	kegljev
1. Maglica, KLI	433
2. Janša, Trgovina	410
3. Janež, LIK	408
6. Urbas, Brest	345
13. Založnik, Brest	345

Namizni tenis — moški

- KLI Logatec
- Trgovina
- Brest

(11 ekip)

Namizni tenis — ženske

- Trgovina
- Tovarna meril
- KLI Logatec
- Brest

(7 ekip)

Ob morebitnih pomladitvah lahko v prihodnje pričakujemo še boljše rezultate.

Uspešni balinarji

Balinarji cerkniškega balinarskega kluba uspešno nastopajo v območni balinarski ligi Notranjske, v kateri tekmuje 11 ekip iz občin Cerknica, Vrhnika, Logatec in Idrija. Odigrana so bila že štiri kola, po katerih so cerkniški balinarji še brez poraza na prvem mestu.

Rezultati:

1. kolo Brest : Rakek	11:3
2. kolo Rovte : Brest	5:9
3. kolo Brest : Vrhnika	11:3
4. kolo Sinja Gorica : Brest	6:8

LESTVICA

	točk
1. Brest	8
2. Loška dolina	6
3. Logatec	6
4. Horjul	6
itd.	

Streljanje — moški

	krogov
1. Tovarna meril	670
2. BREST	663
3. LIK Kočevje	645

(13 ekip)

Posamezno

	krogov
1. Sabadoš, TP Brežice	178
2. Krevh, Tov. meril	177
3. Mahne, Brest	174

Streljanje — ženske

	krogov
1. Oprema Izola	473
2. Brest	463
3. Tovarna meril	461

(10 ekip)

Posamezno

	krogov
1. Budin, Oprema	184
2. Tuš, Tovarna meril	167
3. Vrenko, Brest	163

Strelci in strelke so že vrsto let med najboljšimi.

Šah — moški

	točk
1. Tov. meril	28,5
2. Lignošper	23,5
3. KLI Logatec	22
6. Brest	20

(10 ekip)

Čeprav v ekipi ni nobenega kategoriziranega tekmovalca, so za malenkost zgrešili tretje mesto.

Šah — ženske

- KLI Logatec
- Savinja
- Brest

(7 ekip)

Za ekipo, ki se zbere dan pred tekmovalcem je tretje mesto velik uspeh.

Na svidenje prihodnje leto v Cerknici!

F. Gornik

VRSTNI RED:

- Brest
- Loška dolina
- Gaja Padriče
- Idrija

itd.

F. Gornik

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Ureja uredniški odbor: Srečo DROBNIČ, Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Karmen KANDARE, Peter KOVŠČA, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Štefka MIKŠEŠE-BALJ, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Miran PETAN, Zdravko ZABUKOVEC.

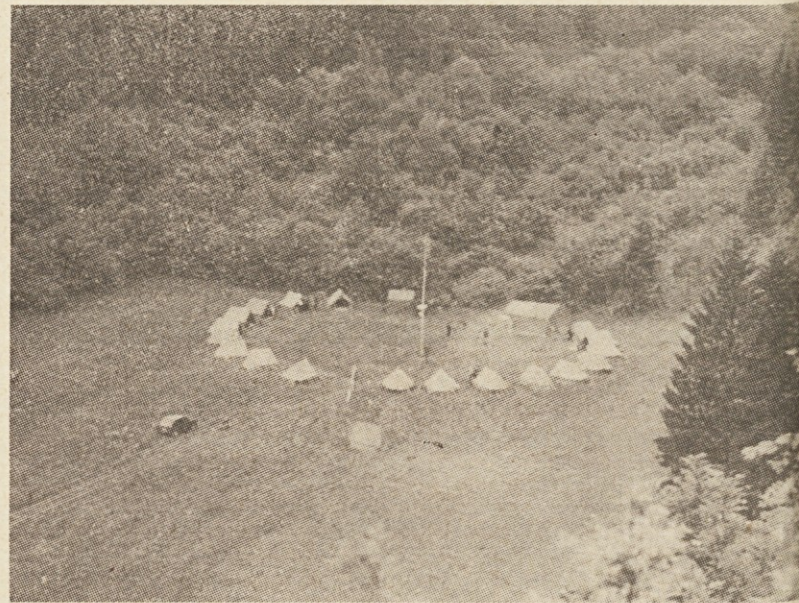
Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Franc MLAKAR

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Tabor ob »Krajcovi žagi«

Taborniške novice

PODROČNI MNOGOBOJ ZA TABORNIKE IN TABORNICE

14. junija je bil v Cerknici področni mnogoboj za tabornike in tabornice. Tabor smo postavili nasproti Krajcove žage ob Cerkniščici. Tekmovanja se je zaradi deževnega vremena udeležilo le 10 ekip. Največ znanja so pokazali taborniki iz OKV Postojna in OSR Ilirska Bistrica. Naše ekipe so se odrezale precej slabo.

DELOVNE AKCIJE

Naša oprema je že slaba, denarja za njeno obnovo pa ni nikoli dovolj. Zato smo tudi sami prijeli za delo, da bi pred taborjenjem nakupili manjkajočo opremo. V maju smo organizirali več delovnih akcij. Najmlajši so čistili okolico blagovnice in avtobusne postaje, starejši pa smo čistili v gozdu in sadili smrečice. Najobsežnejša akcija je bilo zbiranje steklenic. Zbrali smo 8715 steklenic in s tem zaslužili 100.000 dinarjev.

VZGOJA KADROV

V odredu ne pozabljamo na izobraževanje naših članov. Skrbeti moramo za dovolj strokovno usposobljenih vodnikov. Zato bomo največ članov poslali na

področni vodniški tečaj v Crni dol, nekateri pa bodo odšli na republiški vodniški tečaj v Bohinj. V Bohinju bo tudi tečaj za vodje družin in načelnike čet. Nekaj naših članov bo tudi na posebnem tečaju o prehranjevanju v naravi, ki bo letos sredi julija v okolici Cerkniškega jezera.

ŠE ZADNJI NAPOTKI ZA TABORJENJE

Še malo, pa bomo odšli na taborjenje v Podgozd ob Krki. Na tabor bomo odšli s kolesi ali z vlakom, najmlajši pa se bodo odpeljali s posebnim avtobusom.

Tabornina znaša 9.000 dinarjev za 10 dni. Če se iz ene družine taborjenja udeleži več članov, bo cena nižja. Tabornino poravnate lahko v dveh obrokih — prvi obrok še pred taborjenjem, drugi pa do 15. avgusta in sicer na žiro račun 50160-678-59220 OJS Cerknica.

Taborno vodstvo: 1. izmena: starešina — Janez Zakrajšek, taborovodja — Matjaž Harmel, vodja programa — Bernarda Intihar; 2. izmena: starešina — Janez Praprotnik, taborovodja — Matjaž Jakopin, vodja programa — Alenka Žnidaršič.

A. Žnidaršič

Tudi na letošnjem sejmu malih živali je bilo dosti firbcev in ostalih občanov